Реализацију изложбе „Ликовна колонија Сићево 1964-1969”
и штампање овог каталога финансирало је
Министарство културе и информисања Републике Србије

50 година од оснивања
1964 Ликовне колоније у Сићеву
2014

Издавач
НАРОДНИ МУЗЕЈ НИШ
www.narodnimuzejnis.rs

За издавача
Славиша Поповић

Аутор изложбе и каталога
Мара Макарић

Рецензент
Никола Кусовац

Поставка изложбе
Миодраг Анђелковић

Конзервација
Франц Цурк

Графичка припрема
Жељко Цајић

Лектура и коректура
Миљана Ђорђевић

Превод на енглески
Ивана Караџић

Фотографије
Жељко Цајић

Техничка реализација
Ненад Спасић
Жељко Анђелковић
Стеван Дашић
Јордан Грашић
Игор Петровић

Штампа
Атлантис - Ниш

Тираж
500 примерака

Мара Макарић

Ликовна колонија
Сићево
1964 – 1969.

Уметничка дела из фонда Народног музеја Ниш

Ниш, 2014

„пожуда за бојама је љубав анђела“

Добривоје Јевтић,
„Пејзажи као стање духа“
(записано у Сићеву и сићевачкој клисури 1970.)

Ликовна колонија Сићево[1] је током свог постојања прерасла у препознатљиву манифестацију коју неизбежно помињемо када говоримо о културној прошлости града Ниша. Ове године, поводом педесет година од њеног обнављања (1964-2014), Народни музеј у Нишу (Одељење историје уметности) приређује изложбу на којој ће бити приказани изабрани радови из целокупног фонда уметничких дела везаних за првих шест година рада Ликовне колоније у Сићеву. Колонију је основала наша велика сликарка Надежда Петровић далеке 1905. године, тако да је то најстарија уметничка колонија на просторима Балкана.

У богатом ликовном фонду нишког Музеја (Збирка савремене уметности) чува се осамдесет осам уметничких дела насталих у Ликовној колонији Сићево. Уметничка дела су настала у периоду од 1964. године, када је и обновљен рад некадашње колоније, до 1970. године, од када старање о организовању Колоније и излагању радова преузима на себе новооформљена Галерија савремене ликовне уметности у Нишу.

У том периоду је Народни музеј у Нишу, као надлежна установа, био непосредан организатор Колоније и традиционалних јесењих изложби, дониранних и откупљених радова учесника Колоније.

У истом периоду у Сићевачкој колонији боравило је шездесет уметника из свих крајева Југославије, укључујући и четири из иностранства.

У оквиру изложбе ће бити представљена уметничка дела сликара са територије некадашње Југославије: Бранислава Протића, Зорана Павловића, Владислава Тодоровића, Бранка Филиповића, Милана Поповића, Томислава Хрушковца, Анта Кудуза, Зорислава Дремпетића, Градимира Петровића, Милића Станковића, Ксеније Дивјак, Леонида Шејке, Мариа Маскарелија, Милуна Митровића, Драгана Лубарде, Николе Рајзера, Радомира Антића, Драгана Костића, Мирољуба Ђорђевића, Василија Јордана... Такође ће бити заступљени и инострани аутори (Кодра Ибрахим, Луловски Танас - Тане, Петров Ивановић - Сергеј, Тодор Хаџиниколов...).

Изложба је посвећена обнављању Колоније.

1 Организује се у Сићеву, селу у истоименој клисури удаљеној 25 km од Ниша

***

О Сићевачкој колонији је доста писано. Први пут се опширније помиње у оквиру студије о *Првој југословенској уметничкој колонији* аутора др Катарине Амброзић у Зборнику радова Народног музеја у Београду[2] из 1958. год. Њено место у оквиру српског сликарства истакао је Лазар Трифуновић,[3] пажњу су јој посветили и Драгутин Тошић[4] (у тексту о југословенским уметничким изложбама 1904-1927), као и Б. Дуранци[5] (у чланку о уметничким колонијама). После скоро четири деценије, обимнија истраживања су урађена од стране историчара уметности Братислава Љубишића у монографији *Ликовна колонија Сићево 1905-1995*, поводом деведесет година од оснивања прве Југословенске уметничке колоније.[6] Најновија студија о Ликовној колонији у Сићеву је *Монографија* из 2005. која је настала поводом сто година (1905-2005) од првог сазива *Надеждине колоније*.[7] Такође, вести о Колонији често су објављиване у београдском листу *Политика*, док су нишке *Народне новине* редовно пратиле сва дешавања везана за ову манифестацију.

Први сазив Колоније у Сићеву 1905. године

Прва Југословенска уметничка колонија у Сићеву је организована давне 1905. године,[8] на иницијативу и залагање наше младе, талентоване и амбициозне сликарке Надежде Петровић.[9] Према К. Амброзић идеја о оснивању Колоније зачета је за време трајања *Прве југословенске изложбе* у Београду, септембра 1904. године[10] (у породичној кући Надежде Петровић

2 Др. Катарина Амброзић, *Прва Југословенска уметничка колонија*, Зборник радова Народног музеја, Књига прва, 1956/57, Народни музеј, Београд, MCMLVIII, 261-286.

3 Лазар Трифуновић, *Српско сликарство* 1900 -1950, Нолит, Београд, 1973.

4 Драгутин Тошић, *Југословенске уметничке колоније*, 1904 - 1927, Институт за историју уметности, Филозофски факултет, Београд, 1983.

5 Бела Дуранци, *Уметничке колоније*, НИО *Суботичке новине*, Суботица, 1989.

6 Братислав Љубишић, *Ликовна колонија Сићево*, 1905-1995, Дирекција за јавне и градске манифестације - Ниш, Ниш, 1995.

7 Група аутора: Љубица Миљковић, Милица Тодоровић, Радмила Костић, Војислав Девић, Мирослав Анђелковић, *Ликовна колонија Сићево* 1905-2005, Галерија савемене ликовне уметности у Нишу, Ниш, 2005.

8 Наведено дело, К. Амброзић, *Прва Југословенска уметничка колонија*..., 1956/57, 261.

9 (Чачак, 1873 – Ваљево, 1915), била је најзначајнија српска сликарка с краја XIX и почетка XX века, опширније: Катарина Амброзић, *Надежда Петровић* (1873 – 1915), Српска књижевна задруга Југославија публик, Београд, 1978, 159 - 171.

10 Време у коме је била отворена *Прва Југословенска изложба*, сматра се као датум оснивања и *Прве уметничке колоније*, јер Колонија није имала статут, нити су њени чланови сматрали да је он потребан. Исто, 263.

Сл. 1. У дворишту породичне куће Петровића. С лева на десно позади: непозната, Рихард Јакопич, Љубица, Јела, Зора. Напред: Растко, Драга, Надежда, Иван Грохар (Београд, 1905/06), вл. Заоставштина Рихарда Јакопича, Местни музеј Љубљана (документација Спомен-збирке Павла Бељанског)

(сл.1), где су се млади уметници састали), непосредно пре оснивања друштва *Лада* 1904.[11] Изложба је била прилика да Надежда поново сретне своје пријатеље и колеге, словеначке сликаре Ивана Грохара, Ферда Весела, Рихарда Јакопича, Матију Јама), из Хрватске Ивана Мештровића и Емануела Видовића и бугарског сликара Николу Михаилова са којима се дружила још за време студија у Минхену, док је боравила у атељеу Антона Ажбеа. Најновија истраживања од стране Љ. Миљковић показују да се замисао о њој јавила три месеца касније (29. децембра) у Софији када су се још једанпут састали српски, бугарски, словеначки и хрватски сликари, а поводом организовања Друге југословенске изложбе.[12]

11 *Лада* је прво уметничко удружење основано у Београду 4. септембра 1904. у част стогодишњице Првог српског устанка, уочи *Прве југословенске уметничке изложбе* у Београду, то је најстарије друштво уметника у Србији, види: Љ. Миљковић, Друштво српских уметника *Лада*, (1904-1994), Народни музеј Београд, Београд, 1995.

12 Више и са исцрпном литературом у тексту: Љ. Миљковић, *Југословенска уметничка колонија*, у:

Једном покренута идеја није престала да се развија. На основу сачуваних писама која се чувају у архиви Народног музеја у Београду видимо да су пријатељи и колеге у неформалним контактима и даље чували и разрађивали мисао о будућем раду колоније. О томе се свесрдно старала сама Надежда, иначе идејни творац окупљања сликара јужнословенског порекла, независно од држава у којима су живели и стварали. Захваљујући личном залагању у Министарству културе, Надежда је обезбедила одређена средства за први сликарски контакт уметника са жупском околином и кршом Сићевачке и Јелашничке клисуре.

Коначно, колонија је почела са радом 30. јула 1905. године. У Сићево су пристигли први Надежда Петровић и Фердо Весел. Касније ће им се придружити Рихард Јакопич, Иван Грохар, Пашко Вучетић, али по свему судећи не и Иван Мештровић и Емануел Видовић, а неколико пута накратко и сликар Бранко Поповић, ликовни критичар и професор историје уметности на Техничком факултету у Београду.[13]

Младе уметнике су радо и са великом радозналошћу примили мештани Сићева. Били су смештени код домаћина у самом селу, осим Надежде која је одсела код своје пријатељице из детињства Љубице Николајевић - Ловрић у њеном стану у старој сићевачкој школи, данас седишту Колоније,[14] (сл. 2). Први радови били су студијског карактера (антрополошка карактеристика

Сл. 2. Галерија Уметничке колоније (стара основна школа), Сићево, Историјски архив Ниш, ЗФ-6921

Група аутора, *Ликовна колонија Сићево,* 2005, 10.
13 Исто, 11.
14 Срећко Тариташ, *Прва југословенска сликарска колонија у Сићеву,* Народне новине, 18. септембар 1962, 11.

мештана, богатство пејзажа, занимљива народна ношња, богати народни обичаји приликом свадби, сахрана, али и приликом свакодневних радних обавеза).

Идеја је била да се упознају југословенске покрајине, људи и њихов живот и рад и прикупи све што је интересантно и оригинално у народу и да се упозна запад „*са нами и оним што је у нас*".[15]

Ови млади људи показали су спремност да прекину са академизмом и уведу нове импресионистичке идеје, а југословенско сликарство се нашло у водама савремене, актуелне уметности. Ове уметнике спајало је, поред пријатељства и заједничких културних тежњи, настојање ка освајању тековина савремене европске уметности.

Њихов уметнички поступак настао је као нека врста реакције на дотадашњу југословенску уметност, оптерећену тежњом за антиципацијом локалних, махом етнолошких особености. Својом енергијом, савладавши све претходне тешкоће, дванаесторо уметника – једанаест сликара и један вајар (Надежда Петровић, Пашко Вучетић, Иван Грохар, Рихард Јакопић, Матеј Јама, Иван Мештровић, Емануел Видовић, Томислав Кризман, Мирко Рачки, Антун Катунарић, Никола Михаилов и Александар Божинов, из непознатих разлога Фердо Весел није излагао), 27. јануара 1907. отварају и своју прву изложбу[16] са сто пет уметничких радова изразито модерних схватања,[17] у просторијама Народног музеја у Београду, о државном трошку.[18] Тако је остварена давнашња Надеждина жеља - идеја о заједничком излагању уметника са јужних простора Балкана (*Словенског југа*, како је знала да каже). Изложба је превазишла дотадашње домете ликовне сцене и била трајни подстрек бржем, сложенијем и потпунијем усвајању идеја модерног друштва. Подељеност критике, пише Братислав Љубишић у својој монографији о Сићеву, је права слика и прилика за време и односе који су владали тада у друштву. Оно основно што је окупило уметнике у Сићеву, *заједнички рад у природи*, било је само једном примењено. Касније се све свело на заједничко излагање, заузимање истоветних ставова и одбрану већ присутне Модерне код нас. Ипак, с обзиром на то да је представила радове махом у најмодернијем изразу, изложба је утрла пут савременим стремљењима. Колонија је уз *Прву југословенску уметничку изложбу* и Савез

15 К. Амброзић, *Надежда Петровић,* Београд. 1978, 184.

16 Изложба је била отворена на дан Св. Саве (27. јануара), а трајала је до 1. марта 1907. године.

17 Изложба *Југословенске уметничке колоније*, *Бранково коло*, књ. 7, 1907. 190, објављено у М. Коларић, Иложбе у Београду, 31.

18 К. Амброзић, *Прва Југословенска уметничка колонија*...1956/57, 270; *Бранково коло*, Св. VII, Сремски Карловци, 1907, 190; *Изложба југословенске колоније*, *Вечерње новости*, 7. II. 1907, објављено у М. Коларић, 30; В. Р. Петковић, *Изложба југословенске уметничке колоније* у згради Народног музеја, Нова искра, 1907, бр. 2, књ. IX, стр. 62/63, објављено у М. Коларић, Изложбе у Београду, 21-24.

југословенских уметника *Лада*, један од темеља на којем почива духовна и стваралачка ренесанса на овим просторима.

Колонија је као покрет трајала само две године (1905-1907).

Рад Ликовне колоније у Сићеву (1964 – 1969)

Почетком седамдесетих година XX века у битно измењеној културно - политичкој клими, назирали су се услови да се идеја о обнови рада некадашње ликовне колоније југословенски оријентисаних младих сликара, обнови у колонију сликара са целе територије СФРЈ.

Наиме, 1962. године у случајном сусрету академског сликара Драгана Костића и новинара Срећка Тариташа[19] поменута је могућност и предложена је могућа физиономија и начин њеног будућег рада у сада, као што већ рекосмо, оствареној заједници јужнословенских народа - СФРЈ. Повод за разговор сликара Костића и новинара Тариташа био је фељтон овог вредног новинара *Народних новина* који је у шест наставака писао о некадашњем подвигу младих сликара са територије будуће Југославије.[20]

Први скуп у вези са покретањем иницијативе за обнову рада Колоније био је одржан у атељеу сликара Радомира Антића.

Председништво Друштва ликовних уметника Среза Ниш које је покренуло иницијативу за обнову Колоније чинили су: председник Брана Павловић и чланови: Драган Костић, Радомир Антић и Душан Николић (сл. 3).[21]

Потписани акт носио је наслов: *Предлог са основним циљевима и задацима, за формирање Колоније у Сићеву,* датум потписивања акта био је 15. новембар 1962. године.[22]

Имајући у виду закључке са ове седнице, надлежни у граду су тек у другој половини наредне године (1963) почели са реализацијом те значајне идеје. Комисија за ликовни живот при Културно - просветној заједници општине Ниш формирала је Иницијативни одбор који је требало да у пракси реализује ову идеју. Чланови одбора су били сликари: Иван Вучковић (председник општинског одбора ССРН), Драган Костић (професор Школе за примењену уметност), Нина Антоковић (директор Школе за примењену уметност), Радомир Антић (асистент на Техничком факултету). У раду су учествовали и културни и јавни радници: Веселин Илић (секретар

19 Према речима Драгана Костића, сусрели су се испред *Народног позоришта* у Нишу 1962. године.
20 Срећко Тариташ, *Прва југословенска сликарска колонија у Сићеву*, Народне новине, 18. септембар 1962, 11.
21 Оригинални потписи са *Предлога за формирање Колоније у Сићеву из 1962. године*.
22 Оригинални текст, *Предлог за формирање Колоније у Сићеву,* 1962, из архиве сликара Драгана Костића.

priznanja.

Čini nam se da ne treba više naglašavati kako potrebe tako i

ekivati i grad a i jedna čitava oblast, koja u likovnom pogledu za sada sto

ednjim stepenicama.

Materijalna sredstva potrebna za organizaciju, rad i normalni život kolo

velika. Prema našim analizama, za kompletnu opremu kolonije dovoljna

do 5 miliona dinara.

Ova suma bi zadovoljila sve potrebe oko smeštaja kolonista i organizac

koji bi pratio rad kolonije kroz nekoliko letnjih meseci njene aktivnos

mbar 1962. god.

Nišu

DRUŠTVO LIKOVNIH UMETNIKA SREZA NI

Inicijativni odbor:

1)

2)

3)

4)

Сл. 3 Потписи чланова иницијативног одбора
Друштва ликовних уметника нишког среза 1962. године.

Идеолошке комисије Општинског комитета СКС), Крста Ђорђевић (управник Народног музеја), Јордан Пауновић (управник Дечјег позоришта) Никола Јелчић (професор уметности у Гимназији Светозар Марковић), Срећко Тариташ (новинар Народних новина), Никола Мељаницки (новинар Радио Ниша), Миодраг Аранђеловић-Шуца (секретар КПЗ-а), Јован Савић (управник Одмаралишта у Сићеву), Петар Вујаклија (стручни сарадник Општинског Комитета омладине), Олга Радичевић (стручни сарадник Радничког универзитета), Драган Стефановић (помоћник директора Народне библиотеке), Миодраг Цакић (директор Графичког предузећа *Просвета*), Ратко Миладиновић (управник Земљорадничке задруге Сићево).[23]

Одбор је у целости усвојио и уважио аргументе и разлоге изнесене у *Предлогу* из 1962. године, који је на неки начин означио почетак рада колоније. Било је одлучено да се Сићевачка колонија развија на основама Прве југословенске уметничке колоније из 1905, да задржи југословенски карактер, да се и даље развија, окупља и зближава ликовне стваралоце наших народа и народности. Да у њој буду и вајари, да се позивају уметници из свих република и аутономних покрајина, док је циљ колоније био обавеза уметника да оставе граду по једно уметничко дело, чиме би се попуњавао фонд Уметничке галерије. Што се тиче естетског профила, Колонија је програмски била оријентисана и доступна свим афирмисаним уметницима најразличитијих уметничких опредељења. С друге стране, колонија би омогућила бржи развој ликовног стваралаштва у овом делу Србије, док би Ниш, као снажан привредни, научни и културно-просветни центар, обогатио културну понуду.[24]

Хроничар колоније Срећко Тариташ у *Народним новинама* пише о живим активностима које је развио Иницијативни одбор за оснивање колоније на чијем челу је био председник Иван Вучковић, „...створени су услови да се реализује давнашња идеја да и Ниш добије Ликовну колонију о којој је први пут озбиљније било речи пре две године на седници Управе ликовних уметника Ниша".[25] Вест да ће се у Сићеву, познатом виноградарском и туристичком центру, почев од овог лета отворити стална сликарска колонија, објављена је прво у Политици.[26]

Коначно, 1964. године, након педесет девет година, почиње са радом прва обновљена Ликовна колонија у Сићеву која је трајала од 15-31. августа, у организацији Културно-просветне заједнице и Народног музеја у Нишу.

23 Наведено дело, М. Тодоровић, *Ликовна колонија Сићево (1964-1980)*, у: Група аутора, Ликовна колонија Сићево, 2005, 23.
24 Оригинални текст у рукопису, *Предлог за формирање Колоније у Сићеву,* 1962, на пет страница.
25 Срећко Тариташ, *Скуп југословенских сликара*, Народне новине, Ниш, 1. август, 1964, 7.
26 Сликарска колонија у Сићеву, *Политика*, 3. јул, 1964, 12.

Њени први учесници су били дванаесторо уметника из Словеније, Хрватске и Србије: из Загреба су пристигли Анте Кудуз, Зорислав Дремпетић и Томислав Хрушковец, из Титограда Војо Татар, из Сарајева Нада Пивац. Из Београда су дошли Зоран Павловић, Милун Митровић, Драган Лубарда и Владислав Тодоровић-Шиља, из Ниша Радомир Антић и Мирољуб Ђорђевић, уметници који су на неки начин били домаћини колоније.[27] Сликари су били смештени у хотелу у Сићеву. За време боравка уметници су поред сликања обишли и околину, посетили су и културно историјске споменике града Ниша, а један дан провели су и у селу Сићеву у разговору са мештанима, где је пре скоро шест деценија основана *Прва југословенска уметничка колонија*.

Последњег дана трајања ове манифестације била је одржана и завршна трибина на којој је било речи о идејном творцу прве колоније Надежди Петровић, о сликарима импресионистима који су били гости те давне 1905, о поезији њеног брата Растка Петровића. Било је речи и о ликовном стваралаштву града Ниша, али и о циљевима и плановима данашње колоније која ће окупљати уметнике сваке године.[28] У раду трибине учествовали су Катарина Амброзић - историчар уметности и културни радници Ниша Д. Костић, Љ. Поповић, У. Раичевић и Миодраг Анђелковић.

Крај рада био је обележан заједничком изложбом приређеном у великом изложбеном Павиљону у Тврђави (13. октобра),[29] која је била изузетно добро примљена како од публике тако и од ликовне критике. Неколико дана после отварања изложбе, ликовни критичар у *Народним новинама* пише: „Радови одабраних млађих сликара не привлаче пажњу само чињеницом да је изложено и неколико слика насталих летос у Сићеву, већ много више утиском да је оваквим избором начињен и репрезентован нишкој публици готово целовит пресек стремљења у нашем данашњем ликовном стваралаштву“,[30] од енформела преко геометризације до асоцијативног и експресивног израза.”[31] Најзаступљенији су били сликари енформелисти, што показује да је енформел заузимао видно место на нашој ликовној сцени тих година. Слике уметника млађе генерације (Зоран Павловић, Владислав Тодоровић – Шиља, Томислав Хрушковец и Зорислав Дремпетић) карактерише снажна и посебно акцентована фактура, колористички богата палета и гестуалност. Неки од њих у слике уграђују и стране материјале као на пр. Томислав Хрушковец и Владислав Тодоровић.

27 Драган Костић, *Сликарска колонија Сићево*, каталог изложбе, Ниш, 1964, није пагинирано.
28 Наведено дело, М. Тодоровић, *Ликовна колонија Сићево (1964-1980)*, у: Група аутора, Ликовна колонија Сићево, 2005, 24.
29 Поводом Дана ослобођења Ниша (14. октобар), што ће постати пракса и наредних година.
30 Тихомир Нешић, *Народне новине*, 17. октобар, 1964, 10.
31 Наведено дело, М. Тодоровић, *Ликовна колонија Сићево* …, 2005, 25.

Слика Зорислава Дремпетића Композиција II (кат. бр. 2) припада циклусу *Остаци зида*, давно виђени призори изрођени из сећања претопили су се на платну у густу, сочну материју баршунастих смеђих, црних, црвенкастих и пешчано - сивих мрља. Анте Кудуз у слици (кат. бр, 4) гради троугласте или кружне облике око наглашеног средишта композиције, покренуте динамичним силама и ритмовима, уз употребу детаља са новинских штампи. Нада Пивац и Милун Митровић дали су лирски обојене пејзаже, где се колорит креће од суздражаног до смелог, Мирољоб Ђорђевић и Војо Татар асоцијативне мотиве предела уз потенцирање саме сликарске материје, док Војислав Тодорић у слици старог каменолома у клисури експресионистички инсистира на богатој фактури и тактилним вредностима. Сићевачка клисура највише је провоцирала Драгана Лубарду који је кроз цртеж и боју дочарао суровост и лепоту овог предела (кат. бр. 6).[32]

На изложби су додељене и две откупне награде: Прва, Анти Кудузу за дело *Распоред круга* (кат. бр. 4), док је Друга награда припала Војиславу Тодоровићу за слику *Каменолом* (кат. бр. 11). Рад колоније и изложба показали су да је замисао иницијативног одбора остварена на најбољи начин.

У мају 1965. формиран је Савет колоније који је одлучио да овогодишњи скуп траје од 15. јула до 5. августа, и да се позивају уметници са високим реномеом и репутацијом у ликовном свету. Одлучено је такође да се Колонија одржи у самом селу Сићеву и да у њему заједно са сликарима бораве и критичари. Организација је поверена Центру за културу Радничког универзитета.[33] Тринаест уметника је наставило идеју окупљања и заједничког рада у Колонији, Драган Костић, Мирољуб Ђорђевић и Мирољуб Алексић из Ниша, Бранислав Протић, Ксенија Дивјак, Бранко Филиповић, Драган Лубарда, Владислав Тодоровић - Шиља, Десанка Станић и Тања Тарновска из Београда, Ибрахим Љубовић из Сарајева, Марио Маскарели из Београда и Никола Рајзер из Загреба.[34] Сликари су били гости сеоских домаћина,[35] док је њихов заједнички атеље био у Дому културе, чиме је уважено мишљење учесника прошлогодишње Колоније да је боље боравити и радити у самом живописном амбијенту клисуре, јер се тиме успоставља бољи контакт са мештанима и природом „...да уметност цвета треба да добије надахнуће од природе, слободе и народа у коме живи и твори...", говорила је Надежда Петровић. И заиста, мештани су врло често наврађали у атеље у Задружном дому где су радили уметници, гости села Сићево: Ксенија Дивјак, Тања Тарновска, Драган Лубарда и Марио Маскарели, али и домаћин колоније

32 Исто, 11.
33 Исто, 26; Видосав Петровић, *Сликари и критичари прихватају позив*, *Народне новине*, 3. јул, 1965, 7.
34 *Ликовна колонија Сићево*, Народни музеј Ниш, Ниш, каталог изложбе, 1965, није пагинирано.
35 Ј.Т. *Сликари гости сеоских домаћина*, *Политика*, Београд, 8. јула, 1965.

Угљеша Рајчевић, који је боравећи са сликарима почео и сам да слика. Међутим, један део уметника - Никола Рајзер, Драган Костић, Мирољуб Алексић и Мирољуб Ђорђевић,[36] за свој атеље одабрали су лепа и живописна сеоска дворишта и сеновите ентеријере кућа и вајата.

У изложбеном простору у Павиљону у Тврђави, на Дан ослобођења града, нишкој публици представило се тринаест сликара из Београда, Сарајева, Загреба и Ниша који су изложили заједно 39 уметничких дела реализованих углавном у техници уља и неколико цртежа.

Друга изложба је у потпуности задовољила цитирани *credo*. Судећи по вредностима изложених дела може се рећи да је двадесетодневни боравак и рад сликара у живописној Сићевачкој клисури, тачније у селу Сићеву, био ванредно плодан, као и то да је тек предстојао раст и афирмација ове Колоније:„... и на овој изложби Бранко Протић... се представио као зрео сликар и постојани поборник модерног израза. Његове слике делују снажно и јасно у компоновању. У смислу прошлогодишњег представљања београдског сликара Владислава Тодоровића, има се утисак да је веома напредовао доживевши велику промену. Свака слика његова плени лепотом, колоритом, озбиљношћу. Нишки сликари Драган Костић и Мирољуб Ђорђевић, сваки на свој начин и изразом делују емотивно и суптилно. Код Костића једна емоција трансформисана је у једну изразитију сериозност, а код Ђорђевића нешто деликатнији однос према материји. Слика *Усамљеници* Марија Маскарелија заслужује посебну пажњу, неки цртежи Драгана Лубарде, *Дијана* - Ксеније Дивјак, *Хоризонт* - Бранка Филиповића. Испод наших очекивања су уља Николе Рајзера, Ибрахима Љубовића, Мирољуба Алексића, Тање Трновске, а остварење Десанке Станић не побуђује нимало наше интересовање.”[37]

Посебан жири, којим је председавао Лазар Трифуновић, тада управник Народног музеја у Београду, доделио је прву награду од 300.000 динара Бранку Протићу, академском сликару из Београда за рад *Композиција* 378 (кат. бр. 26) а другу награду од 200.000 динара Драгану Костићу, академском сликару из Ниша за рад *Импетуозо клисуре - Моћ клисуре* (кат. бр. 20). Осим тога откупљени су и радови академских сликара Владе Тодоровића, Марија Маскарелија (из Београда) и Мирољуба Ђорђевића (из Ниша).[38]

Будући да је изложба привукла велико интересовање публике и шире јавности, иста је од 6. новембра била отворена у фоајеу Дома културе у Сићеву па су мештани могли да виде дела уметника који су били њихови

36 Тихомир Нешић, *Сликари одушевљени клисуром и гостопримством, Народне новине*, 7. август 1965, 7.
37 Видосав Петровић, *Изложба слика Сићево `65*, 16. октобар, 1965, 6.
38 Д. Ј. *Награђени радови учесника ликовне колоније у Сићеву, Политика*, 10. октобра 1965.

гости. Двадесет петог новембра изложба је приказана и у Културном центру у Београду.

За разлику од осталих уметничких колонија у земљи, Сићевачка колонија се развијала на најбољи начин. Творци њених дотадашњих концепција видели су је као жив, еластичан и динамичан организам. Она је отворена за ствараоце свих праваца, израза и схватања, опредељена је за авангардно, а као критеријум за избор уметника, подразумева квалитет. Оно што још чини Колонију потпунијом је и учешће ликовних критичара, историчара уметности и других радника из области културе, што несумњиво доприноси квалитету исте. Колонија је форма окупљања и удруживања уметника који свој дуг према друштву враћају низом манифестација и ликовних остварења.[39]

Крајем године (8. децембра) одржана је и трибина која је била добар разлог да се Уметнички савет којим је председавао Лазар Трифуновић (тада дир. Народног музеја у Београду и ликовни критичар) озбиљно позабави питањем како следеће године организовати Колонију. На првој седници одржаној марта 1966. изабран је *Управни одбор Колоније*: за председника је изабран Миодраг Жарић, за потпредседника Срећко Тариташ, а за секретара Никола Јелчић.[40] Савет је на седници од 2. априла (1966) донео следеће предлоге: учесници колоније да буду надреалистичко - фантастичног смера[41] и да се позову ликовни критичари, како би се идеја о заједничком раду што боље остварила. Покренута је и идеја о могућности позивања уметника из иностранства. Занимљив је и предлог да ће новонагађени уметник на изложби Сићево `66. бити позван да у Нишу отвори своју самосталну изложбу, а Колонија ће му издати и крађу монографију.[42]

Године 1966. отворена је трећа по реду Колонија у Сићеву која је трајала двадесет дана (11-31 јула). Њени учесници су били: Милан Поповић, Милић Станковић, Леонид Шејка, Светозар Самуровић, Марио Маскарели, Градимир Петровић, Драган Лубарда, Тодор Стевановић и Радомир Антић.[43] Сликари су били смештени у хотелу *Сићево*, а њихов радни простор углавном је била мала сала у партеру хотела и плато испред ње.

Трећа по реду изложба уметничких радова учесника Колоније

39 Братислав Љубишић, *Ликовна колонија Сићево 1905-1995*, Дирекција за јавне и градске манифестације - Ниш, Ниш, 1995, 16.
40 Видосав Петровић, *Данас седница уметничког савета, Народне новине,* 2. апприл, 1966, 6.
41 Видосав Петровић, *Уметници надреалистичко-фантастичног смера, Народне новине*, 9. април 1966, 9.
42 Исто. 9.
43 *Ликовна колонија Сићево*, каталог изложбе, Ниш, 1966, није пагинирано.

отворена је (13. октобра) у Павиљону у Тврђави. Историчар уметности Војислав Девић у Народним новинама, пише о овогодишњој Колонији: "Две јасно изражене програмске струје надреалистичког сликања поларизовале су се у овогодишњој Ликовној колонији у Сићеву."[44] Прва група сликара у раду примењује фотографско - реалистички метод при обради детаља - сликари чији су ставови тесно повезани са надреализмом у књижевности (Милан Поповић, Милић Станковић, Леонид Шејка, Светозар Самуровић). На другој страни имамо уметнике који стоје на супротним позицијама, нарочито по схватању форме: полазећи од уношења фантастичног у природне облике. Тодор Стевановић, преко стилизације природе са симболичким намерама, Радомир Антић, компоновањем сасвим слободних облика који се не везују чак ни посредним путем са објектима у природи, док Марио Маскарели и Градимир Петровић сликају у некој врсти негеометријске апстракције изражене на експресионистички начин.

И овог пута су награђена два уметнича остварења: *Агресија лебдећег облика* (кат. бр. 33) аутора Радомира Антића, која припада његовом циклусу обраде тотема - трећа награда и уметничко дело *Композиција А*, аутора Градимира Петровића - друга награда, изведена у пуном сагласју са његовим енформел опредељењем.[45]

Прва награда није додељена, што је одлучио жири у саставу: (Љубица Поповић, Иван Вучковић, Драган Костић, Добривоје Јевтић и Љубодраг Маринковић - Пенкин).[46]

За време трајања Колоније, уметничка дела неких од овогодишњих учесника (Драгана Лубарде, Милана Поповића, Марија Маскарелија, Милића Станковића и Градимира Петровића) *Сићево `66.* била су изложена у продајном салону Центра за културу и могла су да се купе по повољним ценама.[47] Уметници су и ове године били на пријему код председника Скупштине општине и посетили су најзначајније знаменитости Ниша и околине.

У неодољивом амбијенту Сићевачке клисуре и ове (1967) године окупило се четрнаест сликара у периоду од (16-31) јула. Из Београда Здравко Вајагић, Градимир Петровић, Чедомир Крстић, Славољуб Чворовић и Бранко Миљуш (први графичар Колоније), из Загреба Василије Јордан, из Сарајева Фрањо Ликар, из Титограда Цветко Лаиновић, из Ниша Нина Антоковић, Зорица Костић и Љубодраг Маринковић - Пенкин, из Софије Тодор Хаџиниколов и Сергеј Ивановић Петров и из источног Берлина

44 Војислав Девић, *Народне новине*, 15. октобар, 1966, 7.
45 У Народном музеју у Нишу уместо уметничко дело *Композиција А*, чува се дело Траг из 1966.
46 Наведено дело, М. Тодоровић, *Ликовна колонија Сићево* (1964-1980), група аутора: *Ликовна колонија Сићево...,* 2005, 28.
47 *Дела колоније Сићево 66 у продајном салону*, Народне новине, 23. јул, 1966, 5.

Колонија Сићево 1967.
(доле слева на десно: ?, Љубодраг Маринковић - Пенкин, Драган Костић, у позадини: Здравко Вајагић, ?, Владислав Тодоровић - Шиља)

Курт Рабел. Уметници су били смештени у викенд кућицама у кампу код манастира.[48] Четврта по реду Сићевачка колонија, очигледно је окупила веома еминентну групу сликара, јер поред представника свих република (осим Македоније и Словеније), ове године по први пут су учествовали и страни уметници. Овакав састав повећао је углед и реноме ликовне колоније Сићево у југословенском културном животу, с друге стране направљен је значајан корак у успостављању непосредног контакта наших ликовних стваралаца са уметницима из Немачке и Бугарске.[49]

Том контакту и сарадњи међу уметницима несумњиво, доприноси и сам амбијент Сићевачке клисуре, и како каже нишки сликар Љубодраг Маринковић - Пенкин одушевљен пределом клисуре: „...амбијент је

48 Срећко Тариташ, *Сутра почиње рад Ликовна колонија Сићево `67 - Међународни скуп сликара, Народне новине,* Ниш, 15. јули, 1967, 6.
49 Исто, 6.

изванредан, питорескан, рељеф и бојене вредности пејзажа који нас окружује комбинују се тако да је веома добро нађена мера дивљег и питомог.''[50]

На јесен, по завршетку Колоније, одржана је и изложба у просторијама Уметничке галерије некадашње *Синагоге* (13 - 23 октобра).[51] Овог пута уметници су углавном били инспирисани пределом и људима у њему. Са платна је проговорио блиски свет сунца и камена који више од шест деценија не престаје да буди немир и нагони сликаре на креативан чин.[52]

Ове (1967) године прва награда је додељена за уметничко дело *Црвени траг* (кат. бр. 56) аутора Градимира Петровића, дело које показује битне новине у индивидуалном стилу овог уметника, израженом на основу интензивног, готово фовистичког колорита и слободног геста, другу награду однела је слика *Мотив из Сићева* (кат. бр. 50) Чедомира Крстића, дело поетске атмосфере, финих колористичких градација, углавном хладних боја.[53]

Ликовна колонија Сићево 1968. одржана је од 16. до 31. јула,[54] а њени учесници су били: Драган Костић, Милош Павићевић и Сима Чемерикић из Ниша, Крста Андрејевић, Властимир Дискић, Љубодраг Јанковић - Јале, Градимир Петровић, Војислав Тодорић, Владимир Тодоровић, Славољуб Чворовић из Београда и Миливој Николајевић из Новог Сада. Ових једанаесторо уметника било је смештено у синдикалном одмаралишту у Сићеву.

По завршетку рада колоније, учесници *Сићево `68*. о својим утисцима говоре за Народне новине: ,,Најлепше од свега је осећај да је човек на извору природе, на месту где се освежава и пуни идејама'' (Градимир Петровић);[55] ,,Први пут сам овде, одушевљава ме идеја окупљања... што се упознају и мењају искуства'' (Влада Тодоровић); ,,Колонији недостаје једна монографија и стална изложбена галерија, мислим да би било добро да се окупљају и студенти завршних година академија, наиме они који тек долазе (Воја Тодорић); ,,Добро је што је састављена група од различитих генерација, тако се више сазна (Сима Чемерикић); ,,Добро је што је Сићевачка колонија на путу да постане стална афирмација Ниша'' (Милош Павићевић); ,,Ове године није било уобичајених излета и сусрета, али мислим да се боравак одликовао изванредном другарском атмосфером'' (Драган Костић).

Традиционална колективна изложба Колоније одржана је (12-30.

---

50 Димитрије Миленковић, *У сићевачкој колонији међу сликарима - Боје и камен, Народне новине*, 22. јул, 1967, 6.

51 *Ликовна колонија Сићево - изложба слика учесника*, каталог изложбе, Ниш, 1967, није пагинирано.

52 Војислав Девић, *Народне новине*, 28. октобар, 1967.

53 Наведено дело, М. Тодоровић, *Ликовна колонија Сићево* (1964-1980), у: група аутора *Ликовна колонија Сићево...,* 2005, 29.

54 И ове године *Ликовна колонија* од 16. до 31. јуја, *Народне новине*, 31. мај, 1968, 13.

55 Тихомир Нешић, *Завршила рад Ликовна колонија-Клисура-извор инспирација, Народне новине*, 2. август, 1968, 11.

октобра) у Уметничкој галерији. И за ову изложбу критички осврт даје Војислав Девић у Народним новинама:[56]

Прва награда на изложби *Сићево `68.* је додељена за уметничко дело *Пејзаж I*, аутора Драгана Костића, (нема података у нишком Музеју) и друга награда за слику *Време на стени* (кат. бр. 64), Миливоја Николајевића, која је заправо апстрактни цртеж наглашене текстуре која изазива асоцијацију на структуру камена.[57]

Према речима председника Управног одбора Љиљане Слијепчевић, постојала је бојазан да ли ће се и следеће (1969) године одржати рад у Колонији. Финансијска средства која су била издвојена једва да су била довољна за покриће смештаја учесника. Осим Завода за комунално уређење града, остале радне организације Ниша нису биле много заинтересоване за Колонију. Ипак, пословични оптимизам није престајао: по плану су били предвиђени учесници из Данске, Норвешке и Совјетског Савеза. По први пут требало би да учествује и један вајар, размишљало се о Мири Јуришић.[58]

Ипак, скуп ликовних уметника у колонији *Сићево `69.* реализован је од 16. до 31. јула.[59] Најпре је пристигло осморо уметника: Николај Моргуњенко, Милена Шотра, Бошко Карановић, Томислав Петровић, Габријел Хумек, Танас Луловски-Тане, Вукица Обрадовић - Драговић и Мира Јуришић, после неколико дана су им се придружили и Хелена Шипек, Миливој Николајевић, Петар Огњановић, Мирољуб Ђорђевић, Ибрахим Кодра и Ђељош Ђокај, укупно четрнаест уметника. Били су смештени у кућама викенд - насеља у близини манастира Св. Богородице. О радној атмосфери која инспирише ликовне уметнике већ неколико дана, новинар Тихомир Нешић пише за Народне новине: ‘’Двоје најстаријих уметника, Милена Шотра и Николај Моргуњенко, сликали су крај Нишаве, Томислав Петровић на тераси куће код манастира. Милена Шотра причала је о томе како зна многе колоније које су изванредно уређене али да је ова као ваздушна бања. Вукица Обрадовић пак, како сваког дана пише разгледнице са много одушевљења амбијентом. Сићевачка колонија је срећно изабрано место, ту нема једнообразности која може да засити. Млађа генерација налази инспирацију у камену који нам је стално пред очима, док старије силазе доле на Нишаву’’.[60]

У време трајања колоније (3-15. јула) нишки ликовни радници

56 Војислав Девић, *Народне новине*, 25. октоба, 1968.
57 Исто.
58 Наведено дело, Б. Љубишић, *Ликовна колонија Сићево*...,1995, 19.
59 *Ликовна колонија Сићево* 69, каталог изложбе, Ниш, 1969, није пагинирано.
60 Тихомир Нешић, *Сликари у Сићевачкој колонији-Разгледнице са одушевљењем, Народне новине*, 25 јул, 1969, 12.

Војислав Девић и Љиљана Слијепчевић приредили су и ретроспективу уметничких дела *Ликовне колоније Сићево* (1964-1969), у Павиљону у Тврђави. „...Изложба је показала да се и без инсистирања на тематској усмерености може постићи јединство садржаја. Она истиче једно оригинално кретање које није подстакнуто само структуром каменитих предела, него и општим кретањем југословенског сликарства ка ирационалном ониричном и надстварном. Ако би смо тражили специфичности Ликовне колоније Сићево у односу на друге колоније у нашој земљи, несумњиво да би је нашли у надреалности, она је последица колико карактера уметника толико и јединствених садржаја које учесницима нуди природа Сићевачке клисуре.”[61]

Шеста по реду традиционална јесења изложба, обновљене Колоније, била је отворена (13-24. октобра), у Уметничкој галерији у Синагоги.

Од свих досадашњих колонија ову можемо сматрати најразноврснијом и изазовном. На једној страни су били они уметници које је пејзаж Клисуре окупио и приближио (Габријел Хумек, Мирољуб Ђорђевић, Милена Шотра, Николај Моргуљенко, Танас Луловски-Тане, Хелена Шипек и Бошко Карановић), док су на другој страни били они које пејзаж и теме везане за природу нису привлачили (Ђељош Ђокај, Ибрахим Кодра, Вукица Обрадовић Драговић, Миливој Николајевић, Петар Огњановић, Томислав Петровић, Мира Јуришић).[62]

И ове године додељене су три награде: Вукици Обрадовић-Драговић за графику *Конверзација*,[63] Бошку Карановићу за графику *Пејзаж у Јелашници* (кат. бр. 75) и Мирољубу Ђорђевићу за слику *Сићевачки ноктурно* (кат. бр. 72).[64] Критика је и ове године била сагласна да су понуђена дела прихваћена како од стране публике тако и од стручне критичке јавности истичући тиме високу оправданост организовања ове ликовне манифестације.

***

Поменута Колонија има међународни карактер и најстарија је на Балкану. Баштини вредна уметничка дела познатих уметника, различитих стилских опредељења. Овај начин колективног уметничког изражавања и сарадње експонира Ниш као град респективних културних збивања од републичког значаја.

61 Војислав Девић, *Ликовна колонија Сићево 1964-1969, Народне новине*, 10. јул 1970, 9.
62 Војислав Девић, *Градина бр. 11*, Културно просветна заједница Ниш, Ниш, 1969, 46.
63 У Народном музеју у Нишу уместо уметничко дело *Конверзација*, чува се дело *У спомен др Драгану Херцегу* 1969.
64 Реконструкцију сликане површине рада извео аутор Мирољуб Ђорђевић, 2014. године.

Трајање Ликовне колоније у Сићеву и данас је нека врста историје Србије у XX веку, закључује хроничар Сићевачке колоније Братислав Љубишић: „Све недаће, неспоразуми, који су се догађали на овом тлу су нека врста сенке народа на овом немирном Балкану, истом оном који је кроз десетак векова градио своје цивилизацијско биће и изградио га, као у калеидоскопу смештени су у колекцију од осамдесет осам дела шездесет аутора.”[65]

Колонија је, уз Прву југословенску уметничку изложбу и Савез југословенских уметника ЛАДА, један од темеља на којем почива духовна и стваралачка ренесанса на нашем подручју. Својим вишенационалним саставом, посебно делатношћу и исходима, Колонија је извршила пресудан утицај на развој ликовног стваралаштва и била мост ка европској и светској модерној мисли.

Уметничка дела која се чувају у Народном музеју у Нишу чине целину која сведочи о континуираном раду Колоније од њеног обнављања 1964. до 70-тих година XX века.

Данас о Колонији брине Галерија савремене ликовне уметности у Нишу и успешно наставља традицију која је зачета давне 1905. године.

65 Наведено дело, Б. Љубишић, *Ликовна колонија Сићево...*, 1995, 19.

Учесници Ликовне колоније Сићево (1964–1969)

1964.
Зорислав Дремпетић - Загреб
Томислав Хрушковец - Загреб
Анте Кудуз - Загреб
Војо Татар - Титоград
Нада Пивац - Сарајево
Драган Лубарда - Београд
Милун Митровић - Београд
Зоран Павловић - Београд
Владислав Тодоровић - Београд
Радомир Антић - Ниш
Мирољуб Ђорђевић - Ниш

1965.
Мирољуб Алексић - Ниш,
Ксенија Дивјак - Београд
Мирољуб Ђорђевић - Ниш
Драган Костић - Ниш
Драган Лубарда - Београд
Ибрахим Љубовић - Сарајево
Марио Маскарели - Београд
Бранислав Протић - Београд
Никола Рајзер - Загреб
Десанка Станић - Београд
Владислав Тодоровић - Београд
Бранко Филиповић - Београд
Тања Тарновска - Београд

1966.
Радомир Антић - Ниш
Драган Лубарда - Београд
Марио Маскарели - Београд
Градимир Петровић - Београд
Милан Поповић - Београд
Светозар Самуровић - Београд
Милић Станковић - Белотић
Тодор Стевановић - Ниш
Шејка Леонид - Београд

1967.
Нина Антоковић - Ниш
Вајагић Здравко - Београд
Василије Јордан - Загреб
Зорица Костић - Ниш
Чедомир Крстић - Београд
Цветко Лаиновић - Бела Црква
Фрањо Ликар - Сарајево
Бранко Миљуш - Београд
Љубодраг Маринковић - Прилеп
Сергеј Петров-Ивановић - Софија
Градимир Петровић - Београд
Курт Робел - Берлин
Тодор Хаџиниколов - Софија
Славољуб Чворовић - Београд
Бранко Миљуш - Београд

1968.
Крста Андрејевић - Београд
Властимир Дискић - Лесковац
Љубодраг Јанковић – Јале - Пирот
Миливоје Николајевић - Нови Сад
Милош Павићевић - Ниш
Градимир Петровић - Београд
Војислав Тодорић - Београд
Владимир Тодоровић - Београд
Славољуб Чворовић - Београд
Сима Чемерикић - Ниш
Драган Костић -Ниш

1969.
Ђељош Ђокај - Титоград
Мирољуб Ђорђевић - Ниш
Мира Јуришић - Београд
Бошко Карановић - Београд
Ибрахим Кодра – Драч, Албанија
Танас Луловски – Тане - Скопље
Николај Моргуљенко - Ниш
Миливој Николајевић - Нови Сад
Вукица Обрадовић, Драговић - Београд
Петар Огњановић - Ниш
Томислав Петровић - Београд
Габријел Хумек - Загреб
Милена Шотра - Београд

Портрет Надежде Петровић, рад Јелисавете Шобер - Поповић (1923-2009). Биста је подигнута на отвореном простору испред Галерије Ликовне колоније Сићево у с. Сићево.

Каталог

„без човека природа се одгонета спорије“

Добривоје Јевтић,
„Пејзажи као стање духа“
(записано у Сићеву и сићевачкој клисури 1970.)

1964.

АНТИЋ РАДОМИР

1. ***У част Рембранту,*** 1964.
уље на платну, 100,5 x 78 cm
сигн. д. д.: *Рад. Антић 64*, ћир.
инв. бр. 649

ДРЕМПЕТИЋ ЗОРИСЛАВ
2. ***Композиција II-Отисак зида*, 1964.**
уље, 80 x 55 cm
сигн. д. д.: *Дремпетић 64*, лат.
инв. бр. 639

ЂОРЂЕВИЋ МИРОЉУБ
3. ***Стене* II,** 1964.
уље на платну, 47,5 x 68,5 cm
без сигн.
инв. бр. 640

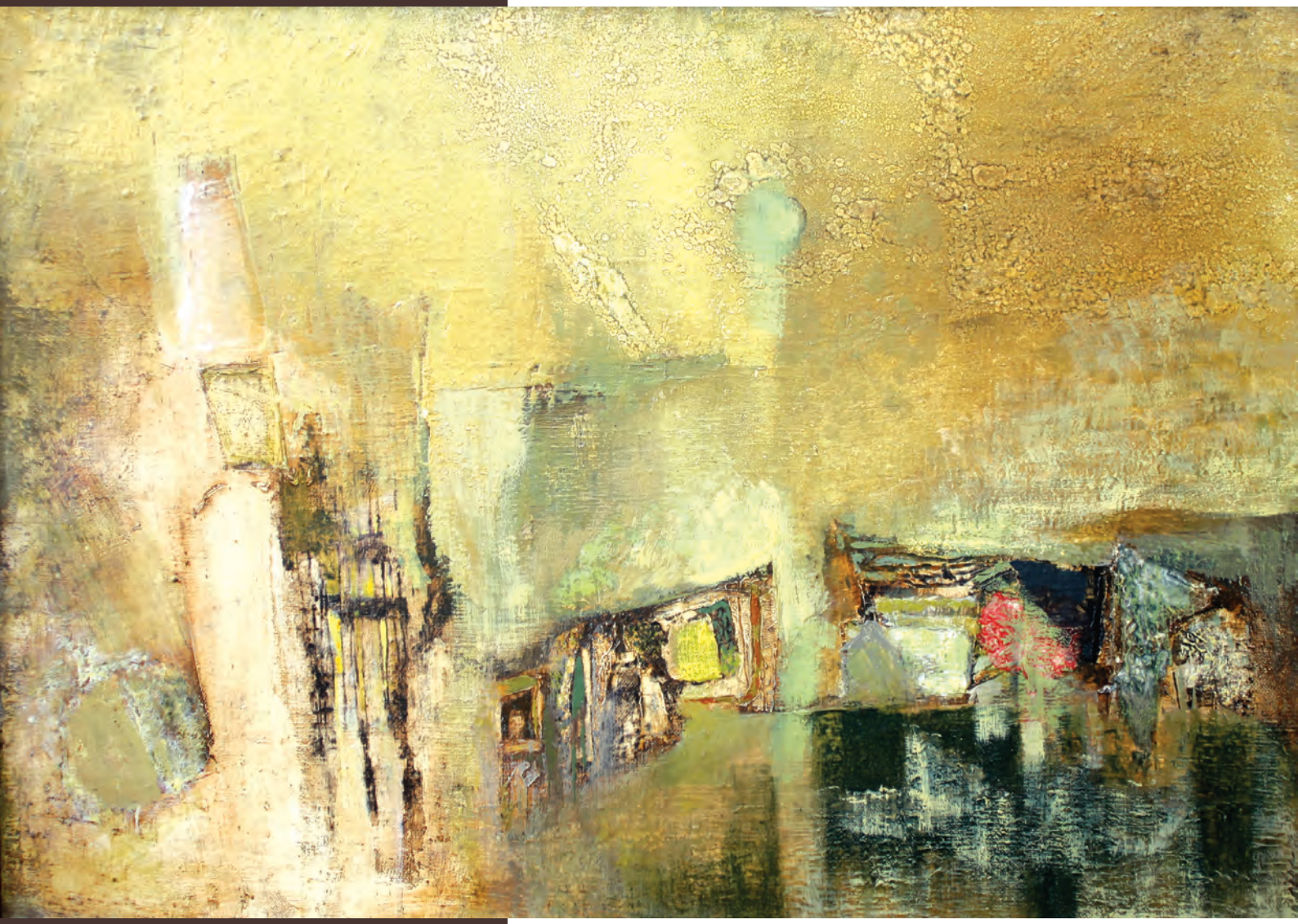

КУДУЗ АНТЕ
4. ***Распоред круга*, 1964.**
уље и колаж, 100 x78 cm
сигн. д. л.: *Кудуз 64*, лат.
инв.бр. 320

КУДУЗ АНТЕ
5. ***Мали распоред*, 1964.**
уље и колаж, 80 x 55 cm
сигн. д. л.: *Кудуз 64*, лат.
инв. бр. 641

ЛУБАРДА ДРАГАН
6. ***Сићевачка клисура*, 1964.**
уље на латну, 55 x 68 cm
без сигн.
инв. бр. 642

МИТРОВИЋ МИЛУН
7. ***Стене у Јелашници*, 1964.**
уље и темпера на платну, 90 x 70 cm
сигн: д. д.: *Милун 64*, лат.
инв. бр. 714

8. **ПАВЛОВИЋ ЗОРАН**
***Слика II*, 1964.**
уље на лесониту, 45 x 35 cm
без сигн.
инв. бр. 643

9. **ПИВАЦ НАДА**
***Пејзаж III*, 1963.**
пастел, туш, 40 x 57 cm
сигн, д. д.: *Пивац 1963*, лат.
инв. бр. 644

10. **ТАТАР ВОЈО**
***На камену*, 1964.**
уље на лесониту, 61 x 61 cm
сигн: г. д.: *В. Татар 64*, лат.
инв. бр. 645

V.TATAR.64

ТОДОРИЋ ВОЈИСЛАВ
11. ***Каменолом***, 1964.
уље на платну, 55 x 68 cm
сигн. д. д.: *Voj. Тодорић 64*, ћир.
инв. бр. 321

ТАТАР ВОЈО
12. ***Соба,*** 1964.
уље на платну, 77 x 79,5 cm
сигн. с. л.: *Voj.Тодорић*, ћир.
инв. бр. 646

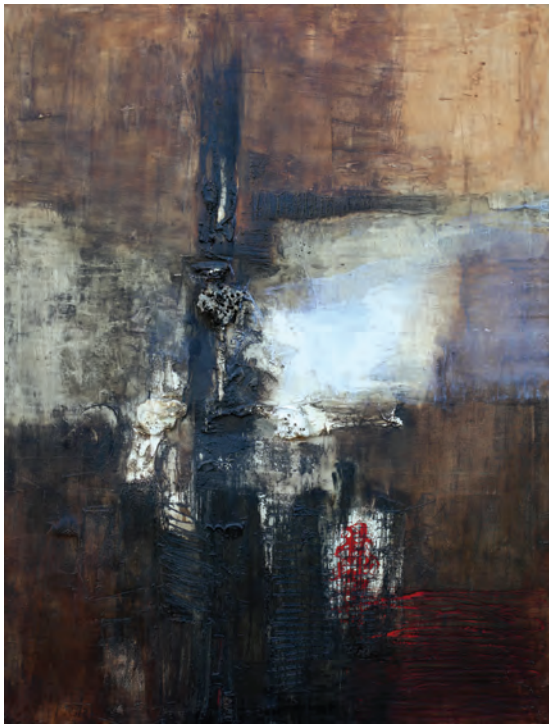

ТОДОРОВИЋ ВЛАДИСЛАВ – ШИЉА
13. ***Бескрајно море туге и радости***, 1964.
уље и гипс на платну, 170 x 130 cm
сигн. д. л.: *В. Тодоровић 64*, лат.
инв. бр. 647

ХРУШКОВЕЦ ТОМИСЛАВ
14. ***Амблем хералдике,*** 1964.
уље и папир на дасци, 25 x 16 cm
сигн. г. л.: *Хрушковец*, лат.
инв. бр. 648

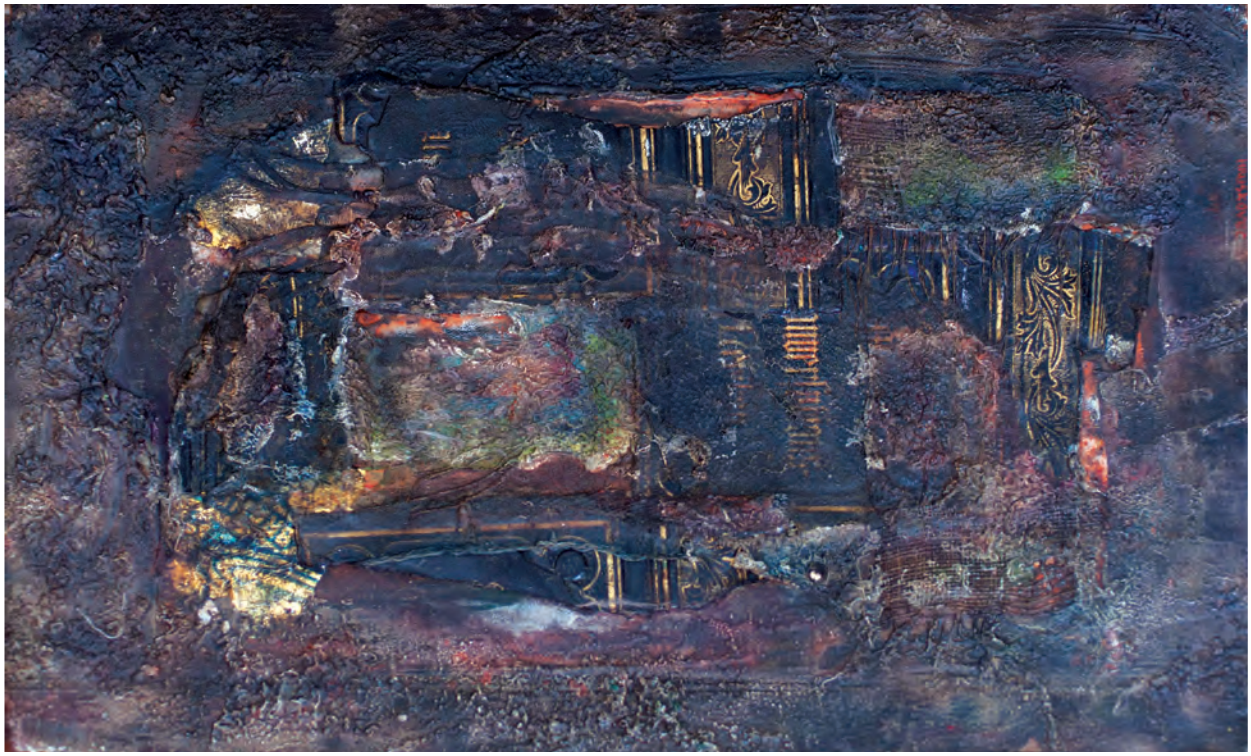

1965.

АЛЕКСИЋ МИРОЉУБ
15. ***Љуштура Јастога,*** 1965.
уље на платну, 29,5 x 53 cm
сигн. д. л.: *М. Алексић*, ћир.
инв. бр. 658

ДИВЈАК КСЕНИЈА

16. ***Дијана***,1965.
аутолак, на платну, 80 x 55 cm
сигн. г. д.: *Дивјак*, ћир.
инв. бр. 343

ДИВЈАК КСЕНИЈА

17. ***Дијана***, 1965.
уље на платну, 136 x 88 cm
сигн. г. д.: *Дивјак*, ћир.
инв. бр. 653

ЂОРЂЕВИЋ МИРОЉУБ

18. ***Седименти II***, 1965.
уље на платну, 70 x 64 cm
без сигн.
инв. бр. 333

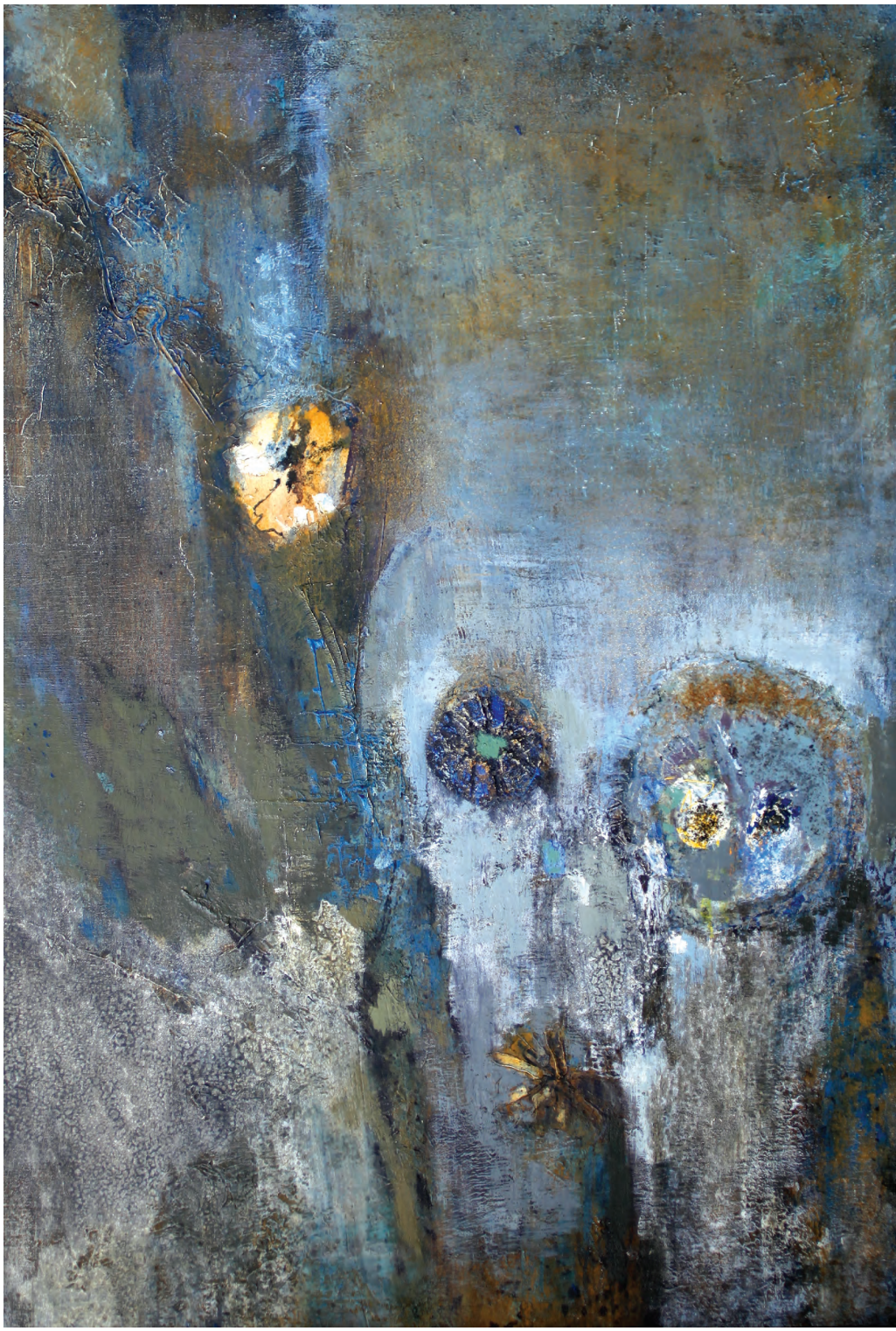

ЂОРЂЕВИЋ МИРОЉУБ

19. *Имаго*, 1965.
уље на платну, 80,5 x 55 cm
без сигн.
инв. бр. 657

КОСТИЋ ДРАГАН

20. ***Импетуозо клисуре***, 1965.
уље на платну, 136 x 136 cm
сигн. д. д.: *Д. Костић*, ћир.
инв. бр. 338

ЛУБАРДА ДРАГАН

21. ***Цртеж - триптих***, 1965.
перо-лавирано, 42 x 30 cm
сигн. I – с. д.: *Д Лубарда*,
Београд, лат.
сигн. II – д. д.: *Д Лубарда* 1965,
Београд, лат.
инв. бр. 345

ЉУБОВИЋ ИБРАХИМ
22. ***Догађај на Сени***, 1964
уље на платну, 17 x 23 cm
сигн. д.д.: *Љубовић 64*. лат.
инв. бр. 659

МАСКАРЕЛИ МАРИО
23. ***Усамљеници*** X, 1965.
уље на платну, 116 x 116 cm
сигн. д. д.: *Маскарели 1965*.
ћир.
инв. бр. 336

МАСКАРЕЛИ МАРИО
24. ***Усамљеници***, 1965.
уље на платну, 91,5 x 91,5 cm.
сигн. д. д.: *Маскарели 65*, ћир.
инв. бр. 652

ПРОТИЋ БРАНИСЛАВ
25. ***Композиција*** 377, 1964.
уље на платну, 137 x 133 cm
сигн. д. д.: *Протић Б 64*, ћир.
инв. бр. 651

ПРОТИЋ БРАНИСЛАВ

26. ***Композиција*** 378, 1965.
уље на платну, 69 x 75 cm
без сигн.
инв. бр. 339

РАЈЗЕР НИКОЛА

27. ***Поганово***, 1965.
уље на платну, 74 x 122 cm
сигн. д. л.: *Реисер*, лат.
инв. бр. 344

РАЈЗЕР НИКОЛА
28. ***Композиција***, 1965.
уље на платну, 116x116 cm
сигн. д. д.: *Реисер*, лат.
инв. бр. 654

СТАНИЋ ДЕСАНКА
29. ***Стена***, 1965.
уље на платну, 80 x 50 cm
сигн. д. л.: *Д. Станић* , ћир.
инв. бр. 656

ТОДОРОВИЋ ВЛАДИСЛАВ, ШИЉА

30. ***Пепео***, 1965.
уље на платну, 140 x 100 cm
без сигн.
инв. бр. 337

ТОДОРОВИЋ ВЛАДИСЛАВ, ШИЉА

31. ***Црвене игре***, 1965.
уље на платну, 135 x 135 cm.
без сигн.
инв. бр. 650

ФИЛИПОВИЋ БРАНКО
32. ***Хоризонт***, 1965.
уље на платну, 68 x 150 cm
сигн. д. д.: *Фило 65*, лат.
инв. бр. 655

АНТИЋ РАДОМИР
33. ***Агресија лебдећег облика***, 1966.
уље на платну, 94 x 94 cm
сигн. д. д.: *Рад Антић 66*, ћир.
инв. бр. 351

1966.

АНТИЋ РАДОМИР

34. ***Равнотежа истине***, 1966.
уље на платну, 80 x 96 cm
без сигн.
инв. бр. 660

ЛУБАРДА ДРАГАН

35. ***Мотив са плаже***, 1966.
цртеж пером, 35,3 x 25 cm
сигн. д. д.: *Д. Лубарда*, лат.
1966. учесници колоније Сићево на плажи ријеке Нишаве, ћир.
инв. бр. 430/1

36. ***Мотив са плаже***, 1966.
цртеж пером, 35,5 x 25 cm
сигн. д. л.: 1966. *Д. Лубарда*, лат.
са плаже, ћир.
инв. бр. 430/2

37. ***Мотив са плаже***, 1966.
цртеж пером, 30 x 20,5 cm
сигн. д. л.: *Д. Лубарда*, лат.
композиција са плаже Сићево 66, ћир.
инв. бр. 430/3

МАСКАРЕЛИ МАРИО

38. ***Лирски мотив X***, 1966.
уље на платну, 45,5 x 45,5 cm
без сигн.
инв. бр. 661

ПЕТРОВИЋ ГРАДИМИР

39. ***Траг***, 1966.
уље на платну, 135 x 135 cm
сигн. д. д: *Сићево 66 Градимир*, ћир.
инв. бр. 350

ПЕТРОВИЋ ГРАДИМИР

40. ***Јутро у клисури,*** 1966.
уље, 122 x 130 cm
сигн. д. д: *Сићево 66 Градимир*, ћир.
инв. бр. 662

ПОПОВИЋ МИЛАН

41. ***Наисус Епопеја (Балада о човеку),*** 1966.
уље на платну, 67,5 x 80 cm
без сигн.
инв. бр. 663

САМУРОВИЋ СВЕТОЗАР

42. ***Обе обале реке,*** 1966.
уље-темпера, 24 x 19 cm
сигн. д.: *у Сићеву јула 66, С. Самуровић*, ћир.
инв. бр. 664

◀

СТАНКОВИЋ МИЛИЋ
(Милић од Мачве)

43. ***Два надреалиста путују кроз Сићево,*** 1966.
уље на платну, 79 x 68 cm
сигн. л. г.: *2 надреалиста кроз Сићево 1966.*
Милић од Мачве, ћир.
инв. бр. 665

▶

ДРА НАДРЕАЛИСТА КРОЗ СИКЕРО
СТЕРО
МИЛА МАЛЕВИЧ
1980

СТЕВАНОВИЋ ТОДОР
44. ***Тренутак***, 1966.
уље на платну, 96 x 80 cm
сигн. г. д.: *66 Тодор*, ћир.
инв. бр. 666

ШЕЈКА ЛЕОНИД
45. ***Кроз прозор***, 1966.
уље на платну,70 x 65,5 cm
сигн. г. д.: *III 1966*, ћир.
инв. бр. 667

III 1966

1967.

АНТОКОВИЋ НИНА

46. ***Мртва природа,*** 1967.
уље на платну, 55 x 65 cm
сигн. д. д.: *Н. Антоковић 67*, ћир.
инв. бр. 670

ВАЈАГИЋ ЗДРАВКО

47. ***Мотив II***, 1964.
уље на платну, 80 x 68 cm
без сигн.
инв. бр. 671

ЈОРДАН ВАСИЛИЈЕ

48. ***Моја два свијета***, 1967.
уље на платну, 80 x 70 cm
сигн. д. д.: *Јордан 67*, лат.
инв. бр. 672

КОСТИЋ ЗОРИЦА

49. ***Црвена одмеравања***, 1967.
уље на картону, 70 x 49 cm
сигн. д. д.: *Зор. Костић*, ћир.
инв. бр. 673

КРСТИЋ ЧЕДОМИР

50. ***Мотив из Сићева,*** 1967.
уље на платну, 63 x 70 cm
без сигн.
инв. бр. 362

КРСТИЋ ЧЕДОМИР

51. ***Мотив II***, 1967.
уље на платну, 93 x 93,5 cm
без сигн.
инв. бр. 669

ЛАИНОВИЋ ЦВЕТКО
52. ***Пејзаж***, 1967.
уље на платну, 51 x 65 cm
сигн. г. л.: *Лаиновић*, лат.
инв. бр. 674 ▼

ЛИКАР ФРАЊО
53. ***Хроника I***, 1967.
уље на платну, 93,5 x 93,5 cm
сигн. д. д.: *Ликар 67*, лат.
инв. бр. 675 ▶

МАРИНКОВИЋ ЉУБОДРАГ
54. ***Твоја опомена***, 1967.
уље на платну, 69,5 x 90 cm
инв. бр. 676

ПЕТРОВ ИВАНОВИЧ - СЕРГЕЈ
55. ***Суво цвеће***, 1967.
уље на платну, 65 x 54 cm
сигн. д. д.: *Сер. П. 67*, ћир.
инв. бр. 677

Gott

GRADIMIR 07

ПЕТРОВИЋ ГРАДИМИР
56. ***Црвени траг,*** 1967.
уље на платну, 143 x 149 cm
сигн. д. д.: *Градимир 67*, лат.
инв. бр. 361

ПЕТРОВИЋ ГРАДИМИР
57. ***Рањена птица***, 1967.
уље на платну, 140 x 90 cm
сигн. д. д.: *Градимир 67*, лат.
инв. бр. 668

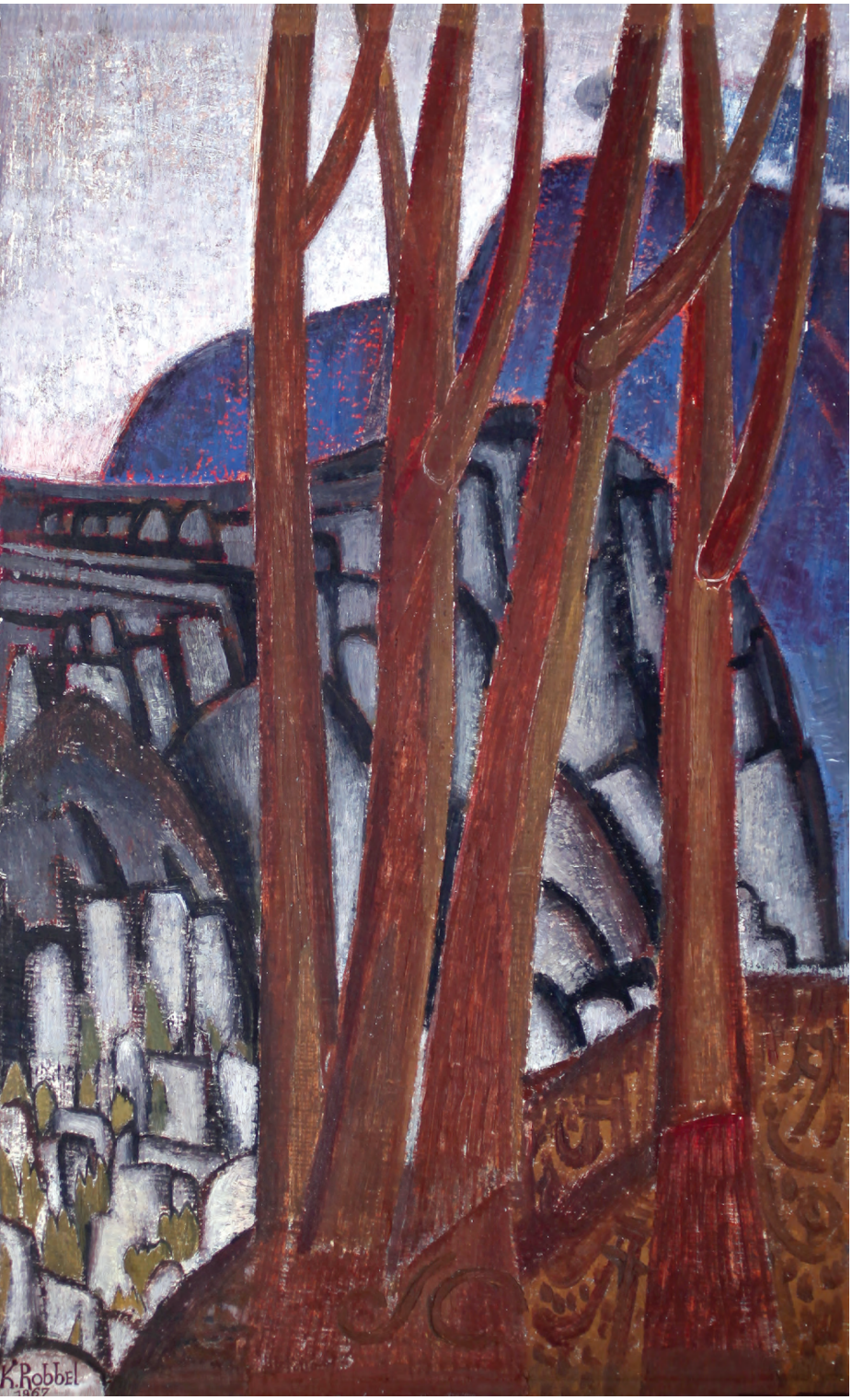

КУРТ РОБЕЛ

58. ***Обриси Сићева***, 1967.
уље на лесониту, 62 x 39 cm
сигн. д. л.: *К. Робел,* 1967. лат.
инв. бр. 680

ХАЏИНИКОЛОВ ТОДОР

59. ***Пролеће на сунчаном брегу***, 1967.
уље на платну, 60 x 75 cm
сигн. д. д.: *Т. Хаџи*...ћир.
инв. бр. 678

1968.

ЧВОРОВИЋ СЛАВОЉУБ
60. ***Изнад Сићева***, 1967.
уље на платну, 80 x 68 cm
сигн. д. д.: *С. Чворовић 67*, ћир.
инв. бр. 679 ◀

АНДРЕЈЕВИЋ КРСТА
61. ***Предео из Сићева,*** 1968.
уље на платну, 50 x 73 cm
без сигн.
инв. бр. 681 ▼

62. **ДИСКИЋ ВЛАСТИМИР**
Фиренца, 1968.
уље на платну, 40 x 40 cm
без сигн.
инв. бр. 683

63. **ЈАНКОВИЋ ЉУБОДРАГ - ЈАЛЕ**
Жена са драгуљима, 1968.
уље на платну, 81 x 64,5 cm
без сигн.
инв. бр. 682

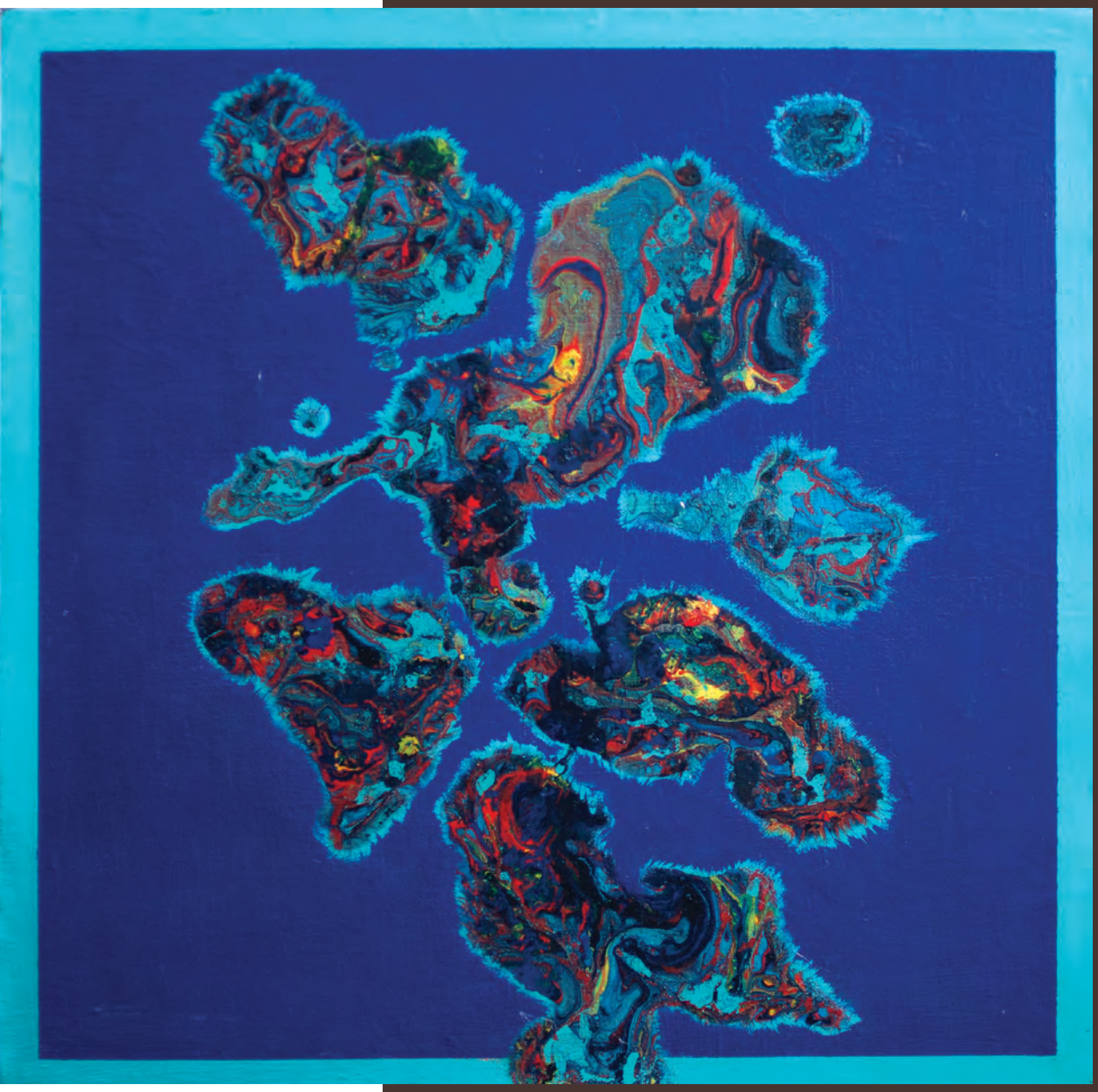

НИКОЛАЈЕВИЋ МИЛИВОЈ

64. ***Време на стени***, 1968.
пастел, 71 x 55,5 cm
сигн: д. л.: *М. Николајевић 68*, ћир.
инв. бр. 371 ◀

ПАВИЋЕВИЋ МИЛОШ

65. ***Пејзаж***, 1968.
уље на платну, 46 x 65 cm
сигн: д. д.: *Павићевић*, лат.
инв. бр. 684 ▼

ПЕТРОВИЋ ГРАДИМИР
66. ***Композиција Б (Траг)***, 1968.
уље на платну, 99 x 99 cm
сигн. д. д.: *Градимир 68*, лат.
инв. бр. 685

ТОДОРИЋ ВОЈИСЛАВ
67. ***Мртва природа***, 1968.
темпера, 48 x 64 cm
без сигн.
инв. 686

ТОДОРОВИЋ ВЛАДИМИР

68. ***Слика I***, 1967.
акварел, 47 x 60,5 cm
сигн. д. д.: *Влада Тодоровић 67*, ћир.
инв. 687

ЧВОРОВИЋ СЛАВОЉУБ

69. ***Одмор велике бубе***, 1968.
акватинта, от. 43,5 x 49 cm
сигн. д. л:1968 акватинта 2/10;
с. д.: *Одмор велике бубе Ве*, ћир.
д. д.: *С. Чворовић*, ћир.
инв. бр. 431

ЧЕМЕРИКИЋ СИМА

70. ***Водице***, 1967.
акварел, 43,5 x 27,5 cm
д. л.: *Водице 1967*, лат.
д. д.: *С. Чемерикић,* лат.
инв. бр. 688

1969.

ЂОКАЈ ЂЕЉОШ

71. ***Икарус носи богатство у пустињу,*** 1969.
акватинта, лист: 58 x 52,5;
отисак: 49 x 37 cm
сигн. с. .: *1/3 акватинта Икарус носи богатство у пустињи 1969.*
д. д.: *Гјелосх Гјокаи*, лат.
инв. бр. 638

◀

ЂОРЂЕВИЋ МИРОЉУБ

72. ***Сићевачки ноктурно***, 1969.
уље на платну, 135 x 110 cm
без сигн.
инв. бр. 390

▶

73. ***ЈУРИШИЋ МИРА***
У спомен песнику Бранку Миљковићу, 1969.
бронза, вис. 62 cm
без сигн.
инв. бр. 382

74. ***ЈУРИШИЋ МИРА***
Увирање, 1969.
рељеф у гипсу, 65 x 85 cm
без сигн.
инв. бр. 691

75. **КАРАНОВИЋ БОШКО**
Пејзаж у Јелашници, 1969.
уље на платну, 64,5 x 79,5 cm
сигн. д. л.: *Б. Карановић 1969*, лат.
инв. бр. 389

КАРАНОВИЋ БОШКО
76. ***Крајпуташи на Кадињачи,*** 1968.
акватинта, п.о. 54 x 46,5 cm
сигн. д. л: А.О.
с. д.: *Крајпуташи на Кадињачи*, ћир.
д. д.: *Бошко Карановић 1968*, ћир.
инв. бр. 384

КОДРА ИБРАХИМ
77. ***Армстронг***, 1969.
уље, угљен и оловка
на папиру, 65x80 cm
сигн. д. д.: *Ибрах. Кодра 69*, лат.
инв. бр. 690

TANE 69

ЛУЛОВСКИ ТАНАС – ТАНЕ

78. ***Вечити извештај,*** 1969.
уље на платну, 110 x 69,5 cm
сигн: с. д.: *Тане 69*, лат.
инв. бр. 689

МОРГУЊЕНКО НИКОЛАЈ

79. ***Далеки пут***, 1969.
уље на платну, 80 x 65 cm
сигн. д. д.: *Моргуњенко 69 Ниш,* ћир.
инв. бр. 385

80. ***Јерма***
уље на платну, 80 x 65 cm
сигн. д. д.: Ниш, *Моргуњенко 69*, ћир.
инв. бр. 696

НИКОЛАЈЕВИЋ МИЛИВОЈ

81. ***Ритам у сивом простору,*** 1969.
туш, 20 x 29,5 cm
сигн. д. л.: *МНиколајевић 69*, ћир.
инв. бр. 697

ОБРАДОВИЋ, ДРАГОВИЋ ВУКИЦА

82. ***Разлог- у спомен Др. Драгану Херцегу,*** 1969.
ком. тех. лист: 61 x 98,5 cm, IV отисака
сигн. д. л.: *аут. от мешана техника*,
с. д.: *Разлог у спомен др. Драгану Херцегу*
д. д.: *Вук. Обр. Драговић 1969*. ћир.
инв. бр. 388

ОГЊАНОВИЋ ПЕТАР

83. ***Из циклуса Простор и време,*** 1969.
акватинта, от. 50,4 x 40,8 cm
сигн. д. л: 2/5 акватинта,
с. д.: *из циклуса Простор и време*
д. д.: *П.Огњановић 69*, ћир.
инв. бр. 432

ПЕТРОВИЋ ТОМИСЛАВ

84. ***Три грације***,
уље на платну, 38 x 27 cm
сигн. д. д.: *монограм ,1969*.
инв. бр. 383

ПЕТРОВИЋ ТОМИСЛАВ
85. ***Апсурди живота***,
уље на лесониту,
39 x 25,5, cm
без сигн.
инв. бр. 695

ХУМЕК ГАБРИЈЕЛ
86. ***Поглед на Сува планину***, 1969.
уље на платну, 50 x 71 cm
сигн. д. л.: 1969 д. д.:
г. Хумек, лат.
инв. бр. 694

ШИПЕК ХЕЛЕНА
87. ***С Нишаве,*** 1969.
уље на платну, 80 x 57 cm
сигн. д. д.: *Х Шипек*, лат.
инв. бр. 693

ШОТРА МИЛЕНА

88. ***Из Сићева IV***, 1969.
уље на платну, 48,5 x 64 cm
сигн. д. д.: *М. Шотра*, лат.
инв. бр. 692

Биографије уметника

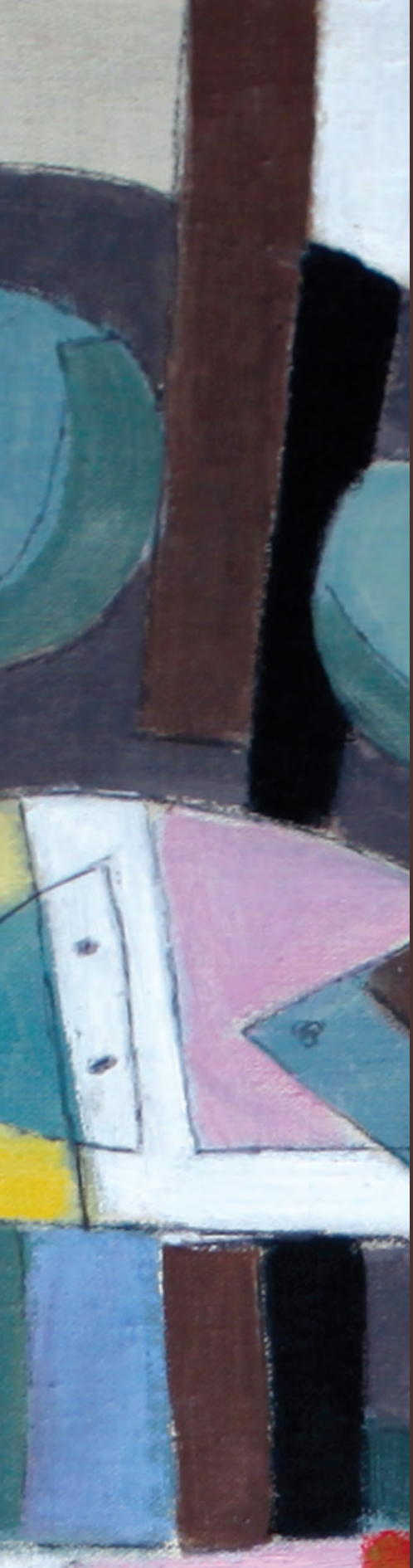

„кога то мојим именом зову
у пределима где смо само ја и камен“

Добривоје Јевтић,
„Пејзажи као стање духа“
(записано у Сићеву и сићевачкој клисури 1970.)

АЛЕКСИЋ МИРОЉУБ

(Ниш, 1919-)

Студирао је сликарство на Академији ликовних уметности у Београду (1945-1949) и дипломирао је у класама професора Недељка Гвозденовића и Ивана Табаковића. Исте године (1949) постаје члан УЛУС–а. Радио је као професор у Нишу: хонорарно на Вишој педагошкој школи (1949/50), у Школи примењених уметности (1949-1956) и у Гимназији Стеван Сремац (1956-1962). До одласка у пензију био је директор Школе за примењену уметност (1974-1983) у Нишу. Био је председник Друштва ликовних уметника Ниша (1989-1994). Приредио је преко двеста изложби у земљи и иностранству. Самостално је излагао: у Нишу са Сретеном Даниловићем, у Лесковцу са Божом Илићем (1953), у Зајечару и Приштини са Божом Илићем (1957). Колективно је излагао у земљи и свету, а треба поменути изложбе у Њукастлу, Софији, Великом Трнову... У Народном музеју у Нишу приређена му је ретроспективна изложба (2004). Добитник је Награде Градског одбора (1952) за изузетно залагање у настави и ликовној култури, прве награде на конкурсу за општинску таксену марку (1960) и награде сликарске колоније Classic (1995).

кат. бр. 15

АНДРЕЈЕВИЋ КРСТА

(Зрењанин, 1928 – Београд, 1989)

Пошавши стопама свог старијег брата Мелете Андрејевића (касније познатог сликара и професора у САД), определио се за ликовну уметност те наставља школовање на Академији за примењене уметности у Београду где је и дипломирао (1954). Већ 1956. године изабран је за асистента на Академији примењених уметности, за предмет сликарске технике, а касније постаје и редовни професор. Усавршавао се у Француској и Енглеској. Постаје члан УЛУС–а (1959), као и УЛУПУДУС–а. На колективним изложбама учествује од 1957, а на самосталним од 1958. године. Самосталне изложбе: Београд (1958, 1960, 1961, 1966, 1970, 1975, 1976), Ваљево (1971)… Редовно је излагао на пролећним и јесењим изложбама УЛУС-а и УЛУПУДУС-а, са графичким колективом. Награде: откупна награда на УЛУС -у (1967), награда Мајског салона УЛУПУС-а (1970), награда на XII октобарском салону (1971), похвала УЛУПУС-а на изложби *Експеримент V* (1973), откупна награда Београдске заједнице културе на изложби *Београд инспирација сликара* (1973).

кат. бр. 61.

АНТИЋ РАДОМИР

(Пирот,1929 – Ниш, 2002)

Завршио је Академију ликовних уметности у Београду у класи професорке Љубице Сокић, а постдипломске студије код професора Недељка Гвозденовића. Студијски је боравио у Италији и Француској. Члан је УЛУС-а од 1953. Био је професор Школе примењених уметности (1955-1961) у Нишу. Постаје доцент на Архитектонском факултету у Нишу (1961) за предмет Слободно цртање и пројектант и сарадник Конфекције *Први мај* у Пироту. Поред сликарства, бавио се и таписеријом, мозаиком и унутрашњом архитектуром. Излаже од 1952, а прву самосталну изложбу имао је 1954. Приредио је преко 30 самосталних изложби (Пирот, Београд, Нови Сад, Скопље, Загреб, Лесковац, Приштина, Бор, Зајачар, Будва, Ниш). Излагао је на међународним изложбама у Бремену, Хамбургу, Паризу, Њукастлу, Великом Трнову. Учествовао је у раду бројних ликовних колонија у земљи и иностранству. У Галерији *Чедомир Крстић* у Пироту (2003) приређена му је ретроспектива. Добитник је награда: Ослобођење Ниша (1960, 1974), прве награде за Пејзаж у Пироту (1962), на Ликовној колонији Сићево, Ниш (1966), на Палићу (1966) и у Великом Трнову (1990).

кат. бр. 1, 33, 34.

АНТОКОВИЋ НИНА

(Грбовица код Брчког, 1925 -)

У Нишу матурирала 1943. године. Дипломирала на Академији ликовних уметности у Београду (1949) у класи професора Ђорђа Андрејевића – Куна. Након дипломирања почиње да ради као професор ликовне уметности у Београду и Новом Саду. Била је директор Школе за примењену уметност *Ђорђе Крстић* у Нишу (1959 - 1966), где је као професор

цртања провела свој радни век. Као сликар припада кругу интимистичко–поетског реализма. Од 1950. године излаже са члановима УЛУС –а у Београду, Новом Саду и Нишу. Од 1960. излаже са нишким сликарима у Нишу, Приштини и Крагујевцу. За свој рад награђена је Орденом рада са златним венцем (1984).
кат. бр. 46

ВАЈАГИЋ ЗДРАВКО

(Петрово Село (Бихаћ), 1938 -)

Завршио је АЛУ-ти у Београду (1963) у класи проф. Н. Гвозденовића. Члан је УЛУС-а од 1964. Постдипломске студије завршио (1966) у класи истог професора. Био је професор Више школе ликовних и примењених уметности и Више педагошке школе у Београду на Катедри за ликовне уметности, те оснивач и професор Академије за уметност и конзервацију у Београду. Студијска путовања: Француска, Италија, Немачка, Холандија, Шпанија, Енглеска, Египат, Русија. Први пут је излагао 1963. Самостално је излагао на преко двадесет изложби: Галерија Културног центра (Ђокић, Микић, Вајагић), Београд (1965), Сарајево (1965), Београд (1967, 1970), Краљево, Сарајево (1972), Крушевац, Чачак (1980), Сарајево, Зеница, Бања Лука (1984), Ниш, Сарајево, Мостар (1990), Београд (1991)... У Београду му је одржана ретроспективна изложба (2011). Редовно излаже на колективним изложбама са члановима УЛУС-а и на Октобарском салону. Награде: I награда за сликарство АЛУ Љубљана, Загреб, Београд, I награда Бијенале Врњачка јесен, награда УЛУС `70 (1970).
кат. бр. 47

ДИВЈАК КСЕНИЈА

(Иванић Град, 1924 – Београд, 1995)

Студирала је сликарство на Академији ликовних уметности у Београду (1943 - 1949). Била је члан *Ладе* и *Београдске групе* (*1957/58).* Први пут је излагала 1950. Сликала је портрете и мртве природе. Самостално је излагала: у Београду (1955, 1964, 1970, 1982), Скопљу (1957), Новом Саду (1975, 1976), Ваљеву (1995). Колективно је излагала са УЛУС-ом, са Београдском групом на Октобарском салону, I, II и III тријеналу ликовних уметности у Београду, ЈАЗУ у Загребу, учествовала је на интернационалном фестивалу уметности у Њујорку (1958), на Медитеранском бијеналу у Александрији (1961), Москви и Солуну... Била је учесник уметничке колоније Ечка и Сићево (1965), а излагала је и у Меморијалној галерији *Надежде Петровић* у Чачку, као и у другим градовима СФРЈ. Награде: Октобарска награда града Београда (1961), откупна награда на XVI ликовној јесени, Сомбор (1976).
кат. бр. 16, 17.

ДИСКИЋ ВЛАСТИМИР

(Лесковац, 1929 - 1995)

Академију ликовних уметности завршио је у Београду. Студијски је боравио у Италији. Први пут је излагао 1960. године, са групом италијанских сликара у Риму. Самостално је излагао у Београду од 1963. до 1968. године, док је колективно излагао на изложбама Удружења ликовних уметности Србије, на Октобарском салону од (1966 - 1970) и на многим изложбама у свим већим градовима бивше Југославије. Излагао је и у Фиренци (1966. и 1967).
кат. бр. 62.

ДРЕМПЕТИЋ ЗОРИСЛАВ

(Доња Стубица, 1934 -)

Школу примењене уметности завршио је у Загребу, код проф. Јосипа Растека. Сликарство је почео да студира (1956) на Академији ликовних уметности у Љубљани, након две године прешао је на загребачку Академију ликовних уметности и дипломирао (1961) у класи проф. Љубе Бабића. Ликовну културу почиње да предаје (1966-1973) у Основној школи у Доњој Стубици. Постаје директор Музеја сељачких буна у Горњој Стубици (1978). Издао је мапу графика *Дворци Хрватског загорја* (1988). Учествовао је на више од двеста групних и на преко седамдесет самосталних изложби. Самостално је излагао у Стубичким Топлицама, Крапини, Доњој Стубици, Загребу, Горњој Стубици, Кумровцу, Опатији, Дубровнику, Вараждину, Великој Горици, Берну, Лондону, Штутгарту... Колективно је

излагао на изложбама УЛУХ-а од 1962. Учествовао је на изложби поклоњених дела пострадалом Скопљу (1965), излагао је (са Бифелом, Кудузом и Хрушковцем) у Нишу (1965), на III бијеналу младих у Ријеци, IV ликовном сусрету на Палићу...
кат. бр. 2.

ЂЕЉОШ ЂОКАЈ

(Миљеш код Титограда, 1933 -)

Завршио Академију ликовних уметности (1963) и постдипломске студије (1965). Радио је као професор на Вишој педагошкој школи у Приштини. Од 1968. живи у Италији где се након кратког боравка у Милану премешта у Рим. Самостално је излагао у Приштини, Призрену, Новом Саду, Загребу, Београду, Милану и Вићенци (Италија). Од 1963. редовно излаже са члановима УЛУС–а, на изложбама југословенског сликарства и графике у већим градовима Југославије. Медитерански бијенале у Александрији, Југословенска изложба графике у Хавани (Куба) и по градовима Латинске Америке: Рио дел Плата, Рио де Жанеиро, Рио Гранде, у Хондурасу и у градовима Аустралије, Индије итд. Добитник је универзитетске награде за графику (1963), награде града Приштине (1965), покрајинске Децембарске награде Косова (1965), итд.
кат. бр. 71.

ЂОРЂЕВИЋ МИРОЉУБ

(Ниш, 1935 -)

Академију ликовних уметности и постдипломске студије завршио је (1962) у Београду, у класи професора Недељка Гвозденовића. Исте године почиње да ради као професор цртања и сликања у Уметничкој школи у Нишу. Члан је УЛУС-а. Студијски је боравио у Паризу. Самосталне изложбе је приредио у Галерији УЛУС-а, Београд (1962), Галерији Раборничког дома са А. Ристовским (1962) у Скопљу (1962). Учествовао је на преко двеста колективних изложби и преко двадесет ликовних колонија у земљи и иностранству, Сићево, Ечка, Дечани, Бечићи, *Classic*, Луцерн, Хиландар. У иностранству је излагао у Луцерну, Арау, Рајнхау, Њукастлу и Бирмингену. Добитник је: откупне награде на Октобарском салону у Београду (1961), награде КПЗ, Ниш (1964), награде Ликовне колоније Сићево (1965), откупне награде УЛУС-а у Београду (1967), прве награде на Сићевачкој колонији (1969 и 1988), награде СО Зрењанин на изложби уметничке колоније Ечка (1970), награде *Classik* на годишњој изложби УЛУС-а Ниш (1998).
кат. бр.3, 18, 72

ЈАНКОВИЋ ЉУБОДРАГ – ЈАЛЕ

(Пирот, 1932 -)

Завршио је средњу школу за примењену уметност (одсек графика) у класи професора М. С. Петрова (1951), а потом је дипломирао (1954) на Академији примењених уметности (одсек сликарство) у класи професора Винка Грдана. Био је редовни професор (на предмету Акт) на Академији примењених уметности у Београду. Од 1968. радио је као илустратор за више издавачких кућа, а бавио се и разним дисциплинама из области примењених уметности. Члан УЛУПУДУС–а постао је 1957, а у чланство УЛУС –а примљен је 1961. Имао је преко четрдесет самосталних изложби у градовима Југославије, био је и учесник многих групних изложби у земљи и иностранству (Барселона, Перу, Париз, Атина, Њујорк, Вашингтон, Чикаго, Детроит, Монтреал, Белгија, Москва...). За свој рад је више пута награђиван: награда *Невен* за илустрацију у Новом Саду (1967), Златна палета УЛУС-а у Београду (1974), I откупна награда на изложби *Београд инспирација сликара* (1976), I награда за сликарство на изложби *НОБ у делима ликовних уметника Југославије* (1981), награда за животно дело УЛУПУДУС-а (1997), награда *Златни беочуг* КПЗ Београда за трајни допринос култури (2008).
кат. бр. 63

ЈОРДАН ВАСИЛИЈЕ

(Загреб, 1934 –)

Завршио Школу примјењених умјетности (1953) у класи професора Љубе Бабића и Академију ликовних умјетности (1958) у Загребу чији професор постаје 1978. године. Један је од оснивача Академије ликовних умјетности мостарског Свеучилишта

(1995) у Широком Бријегу. Пензионисан је на АЛУ – ти (2000) у Загребу, али је наставио да слика и излаже на бројним изложбама. Први пут је излагао са младима 1958. године. Излагао је на многобројним изложбама у земљи и иностранству у свим значајним културним центрима Европе (Париз, Брисел, Штутгарт, Падова, Милано, Рим, Венеција, Болоња...). Добитник је награда НОБ –а у делима ликовних уметника Југославије – III награда за сликарство (1961), Бијенале младих Ријека – I награда за сликарство (1962), II тријенале Београд – награда за сликарство (1964), награда града Загреба (1969), годишња награда *Владимир Назор* (1992), итд.
кат. бр. 48

ЈУРИШИЋ МИРА

(Чуруг, 1928 – Београд, 1998)

Завршила је Академију ликовних уметности (1955) у Београду и постдипломске студије (1957) на истој Академији. Била је члан Савеза ликовних уметника Југославије и Удружења ликовних уметника Србије (1975). Редовно излаже од 1956. године. Члан УЛУС–а и Савеза ликовних уметника Југославије била је од 1957. године. Студијски је путовала у Италију, Француску, САД, Шпанију, а као стипендиста фонда *Моша Пијаде* боравила је у Енглеској. Као коаутор и сарадник учествовала је на бројним конкурсима за јавне споменике. Учествовала је на вајарским симпозијумима у Аранђеловцу, Прилепу и Бихаћу. Самостално излаже више пута у Београду као и у другим већим градовима некадашње Југославије. Излаже и у иностранству: Лозана, Хаг, Париз, Праг, Беч. Њена скулптура у слободном простору налази се у већем броју градова Србије.
кат. бр. 73, 74

КАРАНОВИЋ БОШКО

(Босанска Крупа, 1924 – Београд, 2009)

Дипломирао је сликарство на АЛУ-ти у Београду (1948), у класи М. Челебоновића, а графику је специјализирао (1949) у класи проф. М. Петрова. Радио је као професор на графичком одсеку (1949-1989) АЛУ-ти у Београду. Студијски је путовао у Италију, Грчку, Швајцарску, Француску, Велику Британију, Египат, Шпанију, СССР, Турску, Холандију и Јапан. Један је од оснивача Графичког колектива, у чијем оквиру је покренуо и клуб љубитеља графике – АРТА, а основао је и Колекцију послератне српске графике. Са З. Вајагићем основао је и ликовну колонију у Крушици (1970). Био је члан групе *Самосталних*. Излагао је са уметницима окупљеним око *Атељеа 61* у Новом Саду. Поред графике бавио се сликарством, таписеријом и мозаиком. Аутор је више јавних споменика у мозаику. Од 1947. излаже графике и слике. У Нишу је излагао као војник са групом сликара и вајара (1945) и на многим југословенским и међународним изложбама графике у градовима Европе и САД. Награде: Октобарска награда града Београда (1958), награда Октобарског салона (1960), *Велики печат* Графичког колектива (1968), *Сићево`69* (1969), Златна игла УЛУС–а (1970), Вукова награда (1985), Специјално признање I бијенала графике Србије и два ордена рада, итд.
кат. бр. 75, 76

КОДРА ИБРАХИМ

(Исхем, Драч-Албанија), 1918–Милано-Италија, 2006)

Завршио је Академију ликовних уметности у Милану – Брера (1939) и постдипломске студије (1943). Захваљујући студентској стипендији одлази (1938) у Италију, где остаје до краја живота (2006). Ибрахим Шабан Ликметај Кодра, као следбеник кубизма, учествовао је у послератним уметничким покретима као што су Герника (1945) и Линеа (1947). Био је пријатељ Пикаса (од 1948), а био је повезан и са Шагалом, Матисом и Модиљанијем. Самосталне изложбе приредио је у Болоњи, Милану, Напуљу, Риму, Венецији, Албисолу, Кану, Улму, Монци, Приштини, Београду и Нишу. Од 1943. излагао је са разним групама у Милану, Бергаму, Риму, Трсту, Ђенови, Паризу, Кану, Венецији, Виарећу, Њукаслу, Цириху, Канту, Ријеци... Последња ретроспектива Кодриних дела организована је 2003. године у родној Албанији. Добитник је преко осамнаест италијанских и иностраних награда на колективним и самосталним изложбама. Кодра је одлазио (1973. и 1996) у Албанију где је дочекан

са највишим почастима. Његови радови налазе се у многим музејима, Ватикану, али и у галеријама и приватним колекцијама у европским земљама, у САД и Аустралији.
кат. бр. 77

КОСТИЋ ЗОРИЦА
(Димитровград, 1937 – Ниш, 2011)
Завршила је Школу за примењену уметност у Нишу (1956), одсек за декоративно сликарство у класи професора: Б. Илић, М. Алексић, С. Чемерикић, Ч. Крстић, С. Даниловић, Д. Николић, Б. Павловић...) и Први степен АПУ-ти у Нишу (1964), као студент прве генерације. Прву самосталну изложбу у Нишу приредила је 1966. Као прва жена сликар из Ниша постала је члан УЛУС-а (1966). Била је члан Одбора дечје ликовне колоније *Ртањ`72.* Бавила се педагошким радом, а стекла је и степен педагошког саветника (1987). Самостално је излагала у Нишу и са супругом Драганом (1975. и 1977). Учесник је Ликовних колонија у Сићеву, Поганову, Заплању, Шиду и Будимпешти. У иностранству је излагала у Њукастлу и Бермингему (Енглеска), Крајови, Паризу, у Бугарској, Црној Гори. Добила је Специјалну захвалнисцу за ширење ликовне културе (1976. и 1977), Захвалницу Народног музеја у Нишу за чување нашег културног наслеђа и сарадње, Златну значку КПЗ Србије за вишегодишњи допринос развоја културе (1979) и награда Први мај Савеза синдиката Ниш (1983).
кат. бр. 49

КОСТИЋ ДРАГАН
(Прокупље, 1933 -)
Академију ликовних уметности и постдипломске студије завршио је у Београду (1960), у класи професора Зорана Петровића. Магистрирао је у класи професора Недељка Гвозденовића. Био је професор цртања и сликања у Школи за ликовне техничаре у Нишу од 1961. до пензионисања. Као директор (1983-1998) активно је учествовао у реформама ове школе. На његову иницијативу је основана ГСЛУ-ти у Нишу, обновљен рад Ликовне колоније у Сићеву, покренута Југословенска ликовна колонија у Луцерну (са др. Душаном Пајићем), покренута иницијатива за оснивање Факултета уметности у Нишу. Самостално излаже у Нишу и Београду као и у Луцерну, Арау – Швајцарска и Катарини – Грчка... Од 1961. редовно излаже са ликовним уметницима Ниша, а од 1963. учествује на изложбама УЛУС-а. У иностранству излаже са групом уметника из Ниша: у Њукастлу, Бирмингему, Паризу, Луцерну, Крајови, Великом Трнову. Добитник је II награде на изложби *Ликовне колоније Сићево* у Нишу (1965), Октобарске награде града Ниша за сликарство (1965), Откупне награде општине Савски венац на Октобарском салону у Београду (1966), I награде на изложби *Ликовне колоније Сићево* у Нишу (1968), као и награде *CLASSIC* на Мајској изложби у Нишу (1997).
кат. бр. 20

КРСТИЋ ЧЕДОМИР
(Пирот, 1923 – Београд, 1988)
Завршио је Академију ликовних уметности – сликарски одсек (1952) у Београду, у класи професора Недељка Гвозденовића, затим годину дана ради у радионици Ђорђа Андрејевића Куна. Постаје професор Средње школе примењених уметности Ђорђе Крстић у Нишу (1953). Одлази у Београд (1962) и предаје на Академији ликовних уметности, где постаје редован професор (1983). Живописао је цркву у Нишкој Бањи (1970). Велика ретроспективна изложба приређена му је у Уметничком павиљону *Цвијета Зузорић* у Београду (1988). Галерија у Пироту (1999) у његову част добија назив *Чедомир Крстић.* Самостално је излагао у више градова Србије (Ниш, Лесковац, Књажевац, Београд, Нови Сад...) али и у Берлину 1983. Учествовао је на многобројним колективним изложбама у земљи и у иностранству. Добитник је више значајних награда, међу којима су: Октобарска награда града Ниша за сликарство (1961), *Сићево`67* (1967), Златна палета УЛУС-а (1970), прва награда на изложби - *Београд инспирација уметника* (1972), специјална награда на Међународном тријеналу реалистичне уметности у Софији (1982).
кат. бр. 50, 51

КУДУЗ АНТЕ

(Подосоје, 1935 – Загреб, 2011)

Завршио школу за примењену уметност (1956) и АЛУ-ти (1961) у Загребу. Постаје сарадник графичке специјалке (1962), код професора М. Детонија на Академији у Загребу, а специјализацију код истог професора завршава 1964. Био је професор (1969-2006) све до одласка у пензију, па декан (1981-1983) на АЛУ у Загребу, такође је предавао и на Студију дизајна у Загребу. Од самог почетка (1960) када излази са својим радовима на јавну уметничку сцену, започиње његов цртачки и графички опус који паралелно прати модерне токове, али и његово сазревање као сликара. Поред сликарства бавио се традиционалном и компјутерском графиком, сериграфијом те графичким обликовањем, опремањем књига, часописа и каталога. Први пут излаже 1962. Самостално је излагао у Југославији и свету, и учествовао на преко 400 колективних изложби, већином на селективним, репрезентативним и тематским изложбама републичког, југословенског и међународног значаја (Бремен, Хамбург, Палермо, Хаг...). Добитник је многобројних награда међу којима је и *Сићево '64,* а Премија Хрватске Академије знаности и уметности (коју је добио 2000.) долази као круна његовог богатог опуса.

кат. бр. 4, 5

КУРТ РОБЕЛ

Сликар и професор из источног Берлина (Немачка), био је учесник *Ликовне колоније у Сићеву* 1967. Исте године приредио је и своју изложбу у Уметничкој галерији у Нишу (29. јула) на којој је било приказано дванаест слика и једанаест графика.

кат. бр. 58

ЛАИНОВИЋ ЦВЕТКО

(Подгорица,1931 – Београд, 2006)

Студирао је сликарство у Љубљани и Загребу, где је дипломирао на Академији ликовних уметности (1954). Такође је дипломирао и математику на Педагошкој академији у Никшићу (1967). Био је члан УЛУЦГ–а од 1956. и УЛУС –а од 1970. године. Објавио је 11 књига са темама уметност, небо, љубав и самосазнавање. Са успехом је излагао на простору бивше СФРЈ и у више градова Европе и САД. Приредио је преко седамдесет самосталних изложби на простору СФРЈ и у иностранству (Париз, Рим, Њујорк, Чикаго, Амстердам, Женева, Фиренца, Палермо, Вашингтон, Брисел, Каиро...). Учествовао је на изложбама УЛУЦГ-а и УЛУС–а. Носилац је бројних признања међу којима: награда Академије ликовних умјетности – Загреб (1954), награда града Цетиња (1965), награда поводом ослобођења Подгорице (1969) и награда Тринаести јул (1977), највеће друштвено признање у Црној Гори. Прва награда на Првом бијеналу акта, Марко К. Греговић, Петровац на мору (2004). Поред сликарства успешно се бавио и књижевним радом.

кат. бр. 52

ЛИКАР ФРАЊО

(Вараждин, 1928 –)

Завршио је Државну школу за ликовне уметности (1951) и уметничке занате у Сарајеву. Студијски је боравио две године у Паризу, Италији и Холандији. Постаје члан АНУ-ти БиХ (2008). Живи и ради у Клагенфурту (Аустрија), Брели (Хрватска) и Сарајеву. Поред сликарства, скулптуре и графике, бави се позоришном сценографијом, филмом, фотографијом и инсталацијом. Самостално излаже од 1953. у земљи и иностранству (Женева, Брисел, Париз). Колективно је излагао са УЛУБиХ, СЛУЈ, излагао на Анале –у Аустрији (1967), Југославија у Поречу, са групом сарајевских сликара у Модени (Италија, 1967), са међународном групом за фантастични реализам ЦИАФМА у Бриселу (1967), са међународном групом *Фантазмагие* – Белгија. Добитник је неколико републичких, градских и струковних награда: награда Бијенале младих у Ријеци (1960), Шестоаприлска награда града Сарајева (1964), награда I изложбе југословенског портрета, Тузла (1967), Двадесетседмојулска награда извршног вијећа СР БиХ (1969), Златни вијенац за најбољу сценографију малих сцена Југославије (1969), I награда за сликарство III сарајевског салона (1970), I награда за филмски дизајн Пула, откупна награда на Бијеналу југословенског акварела, Карловац (1987) итд.

кат. бр. 53

ЛУЛОВСКИ ТАНАС - ТАНЕ

(Желево, Грчка, 1940 – Скопље, Р. Македонија, 2006)

Сликарство учи у Средњој уметничкој школи и на Академији ликовних уметности у Букурешту, где је и дипломирао (1967) у класи Александра Чукуренка. Као стипендиста италијанске владе, специјализирао је сликарство (1970/71) на АЛУ-ти у Риму. Био је на студијским путовањима у Паризу, Њујорку, Торонту, Фиренци, Амстердаму, Виени, Мастрихту. Одлази у Скопље (1968) и по први пут учествује на изложби Наше минато. Био је члан ДЛУМ–а. Радио је као слободни уметник (1967-1985). Постао је професор (1985) сликарства на Факултету ликовних уметности у Скопљу. Први пут је излагао 1967. Био је члан ДЛУМ–а од 1968. Уметничка дела Луловског су излагана на бројним самосталним изложбама (Букурешт, Скопље, Београд, Дубровник, као и на многобројним колективним приказивањима македонске ликовне уметности у иностранству). Колективно је излагао у част стогодишњице постојања Ликовне академије Букурешт (1964). Добитник је већег броја домаћих и интернационалних награда. у Скопљу, Загребу, Марибору, Ријеци, Сомбору, Бања Луци, Сарајеву итд.

кат. бр. 78

ЛУБАРДА ДРАГАН

(Сијерацу (Румунија), 1933 -)

Завршио Школу примјењених умјетности у Сарајеву (1955), док Академију ликовних уметности и студијски течај (1964) у Београду у класи професора М. Милуновића, где је и радио (1969) као професор цртања. Први пут је излагао цртеже са М. Нешићем у Београду (1962), са Д. Галићем и М. Младеновићем у Београду (1964), са Л. Шејком у Београду и са Б. Кршићем у Сарајеву (1965). Осим у Београду, излагао је и у свим већим градовима Југославије. Колективно је излагао на свим изложбама УЛУС-а, на Октобарском салону (1962-1964-1965-1967), на изложби фантастике у Београду, Загребу и Љубљани (1963), на I тријеналу југословенског цртежа у Сомбору (1963), на изложби Осам београдских сликара у Београду (1964), на изложби скица десет београдских сликара (1966), Југословенском тријеналу у Београду (1967), Бијеналу светског цртежа у Ријеци (1968). Учествовао је у раду Ликовне колоније Сићево (1964, 1965. и 1966) и на њеним изложбама. Такође је учествовао на Бијеналу младих у Паризу. Награђен је наградом за сликарство на изложби УЛУС *`64,* итд.

кат. бр. 6, 21, 35, 36, 37

ЉУБОВИЋ ИБРАХИМ

(Сарајево, 1938 – Сарајево, 1996)

Завршио је школу за примјењене умјетности у Сарајеву (1960). Био је члан УЛУБиХ-а. Први пут је излагао 1960. године. Самосталне изложбе је приредио у Сарајеву, Тузли, Ријеци, Сплиту и Београду. Излагао је на колективним изложбама са Удружењем ликовних уметника Босне и Херцеговине и на Другом тријеналу ликовних уметности у Београду. Студијски борави у Паризу (1964). Био је члан међународне групе ликовних уметника *Fantasmagic* у Бриселу. Био је награђен на Изложби младих (1958) у Сарајеву.

кат. бр. 22

МАРИНКОВИЋ ЉУБОДРАГ –ПЕНКИН

(Прилеп, 1923 -)

Завршио Академију примењених уметности (1951) у Београду (декоративно сликарство) у класи проф. В. Поморишца, В. Грдана и (гравура) код проф. М. Петрова. Специјализовао је фреско - сликарство и реализацију мурала под руководством *Dicos de la Haille* на *Ecole Superieur des Beauk-Arts* у Паризу. Наставио је студије на *l'Academie de la Grande Chaumiere* у Паризу под руководством сликара манириште Andre Lhote-а. Студијски је боравио у Италији, Француској, Енглеској и Немачкој. Био је професор у ШПУ-ти у Скопљу (1953-1964) и ФПУ-ти у Београду од 1964. Предавао је и декоративно сликарство у летњој школи Академије уметности у Луксембургу (1978-1992) која је тада радила као саставни део *CEPA-e, Cercle Européen pour la Propagation des Arts.* Био је доцент АПУ-ти у Београду. Члан је УЛУС-а. Осим сликарства бавио се и примењеном графиком, зидним сликарством и копијом фресака. Учествује на више самосталних и

колективних изложби у свим већим градовима земље и иностранству (Париз, Мексико Сити, Каракас, Монтевидео, Сантјаго, Отава, Кејптаун, Лугано, Москва, Пекинг, Братфорд, Даблин, Хелсинки, Копенхаген, Лондон, Венеција, Рим, Минхен, Бристол, Цирих, Беч, Мексико, Лугано...). Добитник је већег броја награда из области примењене графике и зидног сликарства.
кат. бр. 54

МАСКАРЕЛИ МАРИО

(Цетиње-Црна Гора, 1918 – Рисан-Црна Гора,1996)
Завршио је АЛУ-ти у Београду (1950), у класи проф. Н. Гвозденовића и специјални курс графичке уметности код проф. Б. Карановића. Био је професор (1950-1951) ШПУ-ти у Херцег Новом. Усавршавао се на студијским путовањима у Италији, Француској, Холандији, Белгији, Грчкој. Живео је и радио у Београду и Прчњу. Своју прву самосталну изложбу имао је у Графичком колективу (1951). Био је члан Самосталних, *Ладе* и *Београдске групе*. Бавио се сликарством и графиком, као и илустрацијом, сценографијом, уређењем ентеријера. Самосталне изложбе: Београд, Загреб, Атина, Париз, Амстердам... Излагао је на групним изложбама са УЛУС-ом, са групом Самосталних, Независних и Београдском групом, са Графичким колективом, на Октобарском салону, на Меморијалу Надежде Петровић. Учествовао је на изложбама југословенске уметности у иностранству: на Бијеналу у Венецији и Сан Паолу... Награде: за сликарство на V октобарском салону, Београд, I награда на конкурсу уметника за најлепше уређен излог у Београду, откупна награда на XI октобарском салону, Златно перо за илустрације поезије, Београд, I награда за сликарство на XIV херцеговачком салону, награде за ентеријер (ресторан Три шешира, Скадарлија-Београд, ресторан Ушће, Савски кеј у Београду са Томиславом Каузларићем и Михаилом Станићем) и бројне награде за илустрације.
кат. бр. 23, 24, 38

МИЉУШ БРАНКО

(Драготиња, Приједор (БиХ), 1936 – Београд, 2012)
Завршио је АЛУ-ти у Београду (1958/60) у класи проф. Н. Гвозденовића и магистарске студије графике код проф. Б. Карановића (1961). Специјализовао је графику у атељеу Ц. Фридландера у Паризу (1962/63). Био је асистент, доцент и ванредни професор на одсецима за сликарство и графику ФЛУ-ти у Београду, Академији умјетности у Бања Луци, као и ванредни професор на неколико факултета у Србији. Од 1980. редовни је професор на предмету Зидно сликарство. Бавио се сликарством, графиком, мозаиком, илустрацијом и графичким дизајном. Излагао је на преко 40 самосталних изложби и неколико стотина колективних изложби у земљи и иностранству. Први пут самостално је излагао у Галерији Графичког колектива у Београду (1959). Осим у Београду излагао је и у свим већим градовима Југославије и иностранству: Лугано, Женева, Линц, Токио, Краков, Беч, Ријека, Рим, Бремен, Венеција, Трст, Њујорк, Праг, Бејрут, Париз... Награде: на I октобарском салону (1960), на IV међународној изложби графика, Љубљана (1961), на изложби НОБ-а, Београд (1960), на међународној изложби *Bianco e nero* у Лугану... освојио је и Велики печат Галерије Графичког колектива, I награду за сликарство на излозби *Ex tempore* у Пирану, награду *Piter Ludvig* у Бечу, награду за животно дело Златни беочуг, Седмојулску награду Р. Србије итд.
кат. бр. 25, 26

МИТРОВИЋ МИЛУН

(Рујевац (Сокобања), 1922 – Београд, 2010)
Дипломирао је на Академији ликовних уметности (1948) у Београду, у класи професора Мила Милуновића, где је и магистрирао (1972) у области зидног сликарства. Радио је као професор (1963-1982) на Вишој педагошкој академији (Група за ликовно васпитање и образовање) и као ванредни професор на ФДУ-ти (1976-1982) у Београду (Група за филм и телевизију). Студијски је боравио у Италији, Француској, Белгији и Енглеској. Издао је књигу из теорије уметности Форма и обликовање. Постаје члан УЛУС-а (1948), групе *Самосталних* (1957). У Сокобањи (2001) постављена је стална поставка у галерији *Легата Милуна Митровића*

са око 170 слика. Један је од оснивача Колоније Сокоград у Сокобањи. Први пут је излагао у Галерији УЛУС-а у Београду (1954). Приредио је преко 40 самосталних изложби у Југославији и учествовао на преко 150 колективних изложби у земљи и иностранству (Беч, Осло, Њујорку, Букурешту, Единбургу, Дамаск (Сирија), Канада... Награде: III награда на Савезној изложби омладине Југославије у Београду (1948) на јубиларној изложби Сликарске колоније у Ечки, Зрењанин (1961), I награда на II Меморијалу Надежде Петровић (1962), награда УЛУС-а на изложби *Светови и маште* (1964) итд.
кат. бр. 7

МОРГУЊЕНКО НИКОЛАЈ
(Васиљевка (Украјина), 1895 – Ниш, 1985)
Моргуњенко је један од уметника који су 1917, после револуције у Русији, емигрирали у Европу. Учествује у рату (1915-1917), емигрира у Осијек (1920), па у Београд (1921), где посећује школу Б. Вукановић. Потом у Загребу ради с К. Хегедушићем и на Ликовној академији с Љ. Бабићем. Током 1935/36. налази се у атељеу М. Јосића и П. Добровића. На његов уметнички рад највише утичу Саша Беложански, Ананије Вербицки и Јан Крижек. Долази у Ниш из Скопља (1941) и ради у Народном позоришту као сценограф до пензионисања (1961). У том периоду урадио је 220 сценографија и костимографија, а паралелно са тим бавио се и педагошким радом. Један је од деветнаест аутора изложбе *Сценографско-костимографска решења* за представе са делима мостарског Народног позоришта, у мостарском Центру за културу (2007). Био је почасни члан ДЛУ-ка Ниша (1967. и 1974). Самосталну изложбу имао је у Нишу (1967). Колективно је излагао у Загребу, Београду, на свим изложбама ликовних уметника града Ниша. Награђен је Октобарском наградом града Ниша за сценографију и Орденом рада са сребрним венцем.
кат. бр. 79, 80

НИКОЛАЈЕВИЋ МИЛИВОЈ
(Сремска Митровица, 1912 – Нови Сад, 1988)
Уметничку школу (наставнички и академски одсек) похађао је у Београду (1932-1939) у класи професора И. Радовића, Б. Вукановић, Љ. Ивановић и С. Роксандића. Један је од оснивача групе Десеторица (1938). Био је директор војвођанског Музеја (1948) и управник Галерије Матице Српске (1950-1976), за које време је створена најзначајнија збирка српског сликарства XVIII и XIX века код нас. Један је од оснивача уметничких колонија у Војводини (1952-1956). Постаје редовни професор цртања (1974), учествује и у оснивању Академије уметности у Новом Саду. Председник је Матице Српске (1979-1983), учесник у оснивању ВАНУ-ти, чији је редован члан (1981). Бавио се писањем есеја, студија и огледа из области ликовних уметности које је објединио у две објављене књиге. Први пут излаже у Руми (1934). Приредио је преко педесет самосталних изложби, две ретроспективе (Нови Сад, 1966, 1983) и излагао на неколико стотина колективних изложби у земљи и свету. Награђен је свим највишим југословенским наградама у области ликовних уметности: награда Владе НР Србије за рад на цртежу, Београд (1949), Октобарска награда Новог Сада (1961), награда за акварел на Ликовној јесени – Сомбор (1964), на изложби Ликовне колоније Сићево`*68*, Седмојулска награда (1975), Награда ослобођења Војводине (1978), Повеља града Новог Сада (1979), Награда АВНОЈ-а (1984), итд.
кат. бр. 64, 81

ОБРАДОВИЋ – ДРАГОВИЋ ВУКИЦА
(У Ћералијама,1933 -)
Академију ликовних уметности са постдипломским студијама завршила је у Београду (1959) у класи професора Бошка Карановића и Младена Србиновића. Као стипендиста француске владе специјализирала је графику у Паризу (1963. и 1964) код проф. W. St. Hautera у Атељеу `*17*. Самосталну изложбу је приредила у Београду (1959, 1970, 1973) и у Великој Плани (1973). Од 1958. излагала је на изложбама УЛУС –а, Графичког колектива, Октобарског салона у Београду, на Бијеналу графике у Загребу (1962), Тријеналу југословенске уметности у Београду (1967), изложби *Ликовне колоније Сићево* у Нишу (1969), изложби *Критичари су одабрали*

у Београду (1970), на изложбама Југословенске графике у Чилеу и Кини (1970). Колективно је излагала у Паризу (1964), Риму (1966), Западној Немачкој, Тунису... Добитник је награде за графику на II октобарском салону у Београду (1961), награде за графику на изложби Сићево *`69* у Нишу (1969) итд.

кат. бр. 82

ОГЊАНОВИЋ ПЕТАР

(Ниш, 1937 -)

Завршио је Школу примењених уметности у Нишу и Академију примењених уметности у Београду (1968), у класи професора Михајла С. Петрова. Исте године почиње да ради у Уметничкој школи у Нишу као професор стручних предмета на графичком одсеку. Члан је УЛУПУДУС–а од 1969. Један је од оснивача удружења Нишки графички круг *(1994)*. Колективно је излагао на изложбама УЛУПУДУС-а Ниша, Октобарског салона, Златног пера (1968), на Бијеналу уметности минијатуре, Горњи Милановац (1994-1996), *EX LIBRIS* - а Београд (1995) ... Са Нишким графичким кругом излагао је у већим градовима Србије (Београд, Нови Сад, Пирот, Лесковац, Ниш...), као и у Софији, Балчику, Трнову, Скопљу, Нитри, Братислави.

кат. бр. 83

ПАВИЋЕВИЋ МИЛОШ

(Невољане (Вучитрн), 1936 -)

Школу за примењену уметност је завршио у Нишу (1957). Дипломирао је на Академији примењених уметности у Београду (1962), на сликарском одсеку. Био је дугогодишњи професор стручних предмета на графичком одсеку (1963-2000) у ШПУ-ти у Нишу. Самостално је излагао у Нишу (1969, 1995). Редовно излаже на колективним изложбама Друштва ликовних и примењених уметника Ниша, Октобарског салона (XII, XIII, XXVI), учествовао је на изложби *Ликовне колоније Сићево* (1968), *Београд у делима ликовних уметника Србије* (2001), Бијеналу минијатура (IV и V) у Горњем Милановцу, изложби малог формата у Аранђеловцу. Награде: I награда за заглавље листа *Глас омладине* (1957), I и III награда за амблем студената Београдског универзитета (1960), II награда за плакат првенства у боксу (1961), откупна награда за заштитни знак Рударско-топионичарског басена Бор (1971), I награда за грб града Краљева (1968), I награда за амблем Југословенских хорских свечаности (1968), обештећење за заштитни знак Хемијске индустрије *Милоје Закић* (1968)... Указом Председништва СФРЈ 1990. одликован је Орденом рада са сребрним венцем за резултате у струци и постигнуте резултате у педагошком раду.

кат. бр. 65

ПАВЛОВИЋ ЗОРАН

(Скопље, 1932 – Београд, 2006)

Филозофски факултет (група Историја уметности) и АЛУ-ти са специјалним течајем завршио је у Београду (1959), где је и магистрирао (1961). На уметничком усавршавању боравио је у више европских земаља, најчешће у Француској. Био је асистент (1961), редовни професор (1980-1986) и декан у два мандата ФЛУ-ти у Београду и проректор Универзитета уметности у Београду. На Академији БК (2000) основао је Катедру за сликарство на којој је предавао до 2006. Био је члан УЛУС-а и Међународног удружења ликовних критичара (AICA), чији је био председник током једног мандата. Поред уљаног сликарства, бавио се и цртежом, акварелом, мозаиком, витражом и таписеријом. Такође, бавио се и теоријом уметности и уметничком критиком. Био је један од првих експонената енформела и излагао (1962) на Трифуновићевој изложби Београдски енформел. Самостално се представио на преко 40 изложби. Колективне је излагао у земљи и иностранству (Цирих, Женева, Александрија, Праг, Беч, Уругвај, Париз...). Добитник је бројних награда за ликовно стваралаштво, између осталих: награда критике на Октобарском салону (1962), награда на изложби Београд - инспирација сликара (1978 и 1986), Октобарска награда за сликарство града Београда (1981), Седмојулска награда за ликовну уметност СР Србије (1989), награда УЛУС-а у виду монографије за самосталну изложбу у Галерији КЦБ (2002), награда УЛУС- а на Јесењој изложби у Београду (2003).

кат. бр. 8

ПЕТРОВ ИВАНОВИЧ СЕРГЕЈ

(Чељабинск-Русија, 1918 – Софија-Бугарска, 2006)

Завршио Уметничку академију у Софији (1944). Учесник је многих заједничких изложби. Самостално је излагао у Софији (1964).

кат. бр. 55

ПЕТРОВИЋ ГРАДИМИР

(Борин До (Лесковац),1935 – Београд, 2001)

Завршио је Школу за примењену уметност и АПУ-ти и дизајн - одсек зидно сликарство (1960) у Београду, а постдипломске студије на ФЛУ-ти (1963) у класи проф. М. Милуновића. Следеће 1964. почиње да ради као професор на ФПУ-ти на Групи за дизајн на предмету Зидно сликарство. Био је декан и проректор Универзитета уметности у Београду (1996-2001). Студијски је путовао у Италију, Француску, Немачку, Чехословачку, Швајцарску, Велику Британију, Грчку, САД... Био је члан УЛУС –а од 1962. и ДСУ-ка *Ладе* од 1970. Самостално је излагао у Београду и другим градовима Србије и Југославије. Колективно је излагао са УЛУС –ом, на Ријечком салону, Октобарском салону, Ликовној колонији Ечка и Сићево.... Излагао је и у иностранству: Италија, Француска, Чехословачка, Пољска, Швајцарска, Кина, Грчка, САД. Награде: на Изложби младих југословенских стваралаца, Београд (1960), на изложби Ликовне колоније Сићево (1966, 1967. и 1975), УЛУС-ова награда за сликарство (1967), награда Југословенског бијенала цртежа у Сомбору (1969), награда Југословенског портрета у Тузли (1975), награда за изложбу Савремене ликовне уметности у Сарајеву (1975), награда Октобарског салона (1990) итд.

кат. бр. 39, 40, 66, 68

ПЕТРОВИЋ ТОМИСЛАВ

(Београд, 1936 -)

Завршио је Академију примењених уметности у Београду, на графичком одсеку, у класи професора Михаила Петрова. Био је на постдипломским студијама у Фиренци код професора Борелија. Једно време похађао је и дипломирао на Школи за примењену уметност у Загребу. Био је професор цртања у Уметничкој школи у Нишу више од десет година. Постаје члан УЛУС–а (1967), а члан је и Европске уметничке асоцијације. Прву изложбу приредио је у Београду (1967). Самостално је излагао око десет пута у Београду, као и у другим градовима СФРЈ. Излагао је и у Италији. Уз благослов патријарха српског господина Павла у Београду 2000. године организовао је изложбу Ретроспектива Хиландара кроз векове – 1198 – 1998. Добитник је награда: Октобарска награда града Ниша и III награда на Бијеналу графика у Кракову (1968), награда на Октобарском салону (1974) итд.

кат. бр. 84, 85

ПИВАЦ НАДА

(Чапљина, 1929 – Сарајево, 2008)

Дипломирала је на Академији ликовних уметности у Београду (1953), а специјални течај завршила је код професора Недељка Гвозденовића (1955). Као стипендиста пет месеци је боравила у Риму (1965). Један је од оснивача Академије ликовних умјетности у Сарајеву и Академије ликовних уметности у Широком Бријегу на којој је и предавала. Након студија живела је и радила у Винковцима (1961). Своју професионалну каријеру, као сликар и као професор, остварила је у Сарајеву. Члан УЛУС-а и УЛУБиХ-а била је од 1955, на чијим је изложбама редовно излагала. Самостално је излагала у Осијеку (1957), Београду (1958), Винковцима (1958), Осијеку (1961), Сарајеву (1965 и 1967). Колективне изложбе: Винковци (1955), Ниш (1964), Сарајево (1965, 1966, 1967, 1968. и 1959), Мостар (1966), Београд (1967. и 1969), Тузла и Модена - Италија (1967). Најзначајније награде су: плакета Универзитета за допринос у његовом развоју, Шестоаприлска награда града Сарајева, годишња награда УЛУ-а БиХ-а, Награда за сликарство *Collegium artisticum,* годишња награда УЛУБиХ-а, награда Републичке заједнице за културу БиХ итд.

кат. бр. 9

ПОПОВИЋ МИЛАН

(Сурдулица, 1915 – Београд, 1969)

Сликарство је учио у Уметничкој школи, где је уписао

и припремни течај у Одељењу за чисту уметност (1931) код проф. Бете Вукановић, а студирао је на АЛУ-ти у Београду (1933-1936). Запослио се (1941) у Управи за гробља и сахране, где остаје пуних пет година, а потом је радио као помоћник Астрономске опсерваторије. Као цртач и препаратор ради од 1950. на Медицинском факултету у Београду, где остаје до пензионисања (1957). Самосталну изложбу приредио је у Београду 1956. После његове смрти (1969) приређена му је ретроспективна изложба у Београду, после скоро две деценије у Ваљеву (1987) и поново у Београду (2005). На колективним изложбама излаже од 1939, са УЛУС –ом, на Октобарском салону и Тријеналу ликовних уметности, у градовима широм Југославије на изложбама ликовних колонија. Треба поменути Бијенале надреализма *Сан и машта* у Пожаревцу (1962), Октобарски салон, Тријенале ликовних уметности у Београду (1968), Меморијал *Надежде Петровић* у Чачку (1968), Галерија *Рајка Мамузића* у Новом Саду (1973), *Југословенско сликарство шесте деценије* МСУ у Београду (1980) итд.

кат. бр. 41

ПРОТИЋ БРАНИСЛАВ

(Бачка Паланка, 1931 – Београд, 1990)

Завршио је Академију ликовних уметности у Београду у класи професора Зорана Петровића, док специјални течај завршава у класи професора Недељка Гвозденовића. Био је професор сликарства на Факултету ликовних уметности у Београду и председник УЛУС–а. Студијска путовања: Грчка, Италија, Француска. Први пут излаже 1958. Самосталне изложбе: Бачка Паланка (1954), Београд (1958), Нови Сад (1959), Београд (1960, 1961), са З. Павловићем и В. Тодоровићем, Београд (1961), са Р. Дамњаном и С. Самуровићем, Београд (1962), Скопље (1964), Београд (1966. и 1971), Нови Сад (1990. и 2000)... Колективно је излагао на изложбама УЛУС –а, Октобарском салону у Београду, на I тријеналу југословенске ликовне уметности у Београду (1961), *Енформел младих сликара* у Београду (1962), *Југословенско сликарство шесте деценије* у МСУ-ти у Београду (1980)... Награде: I награда на Бијеналу младих у Ријеци (1960), награда Културно просветне заједнице Београда на изложби УЛУС –а (1964), награда Галерије Матице српске на III тријеналу југословенске ликовне уметности у Новом Саду (1964), I награда Колоније Сићево (1964), I награда Колоније Ечка (1967), награда Октобарског салона у Београду (1985) итд.

кат. бр. 25, 26

РАЈЗЕР НИКОЛА

(Мирновци (Сомбор) 1918 – Загреб, 1972)

Студирао је на Академији ликовних уметности у Загребу (1939-1943) код професора Отона Поструженика (Хегедушића, Мујаћића и Бецића). Специјализирао је у Паризу на Академији *Julius*. Проводи студијска путовања по Француској, Италији, Немачкој и Шведској. Био је учесник НОБ-а и тада ради низ цртежа и скица, на разне теме из рата. Учествовао на многим изложбама уметника партизана. Од 1969. до пензионисања (1985) предаје на АЛУ-ти у Загребу. Био је редован члан ЈАЗУ. Први пут излаже 1945. Имао је преко осамдесет самосталних, а преко триста колективних изложби у Хрватској, Европи, САД и Канади. Самостално је излагао у Загребу са Е. Муртићем и З. Прицом (1948), ретроспектива (1970), у Београду и Хамбургу, Минхену, Сплиту, Сомбору, Ријеци, Торонту, Карловцу, Берну, Вараждину... Колективно је излагао на изложбама УЛУХ–а, са групом Шесторица, са групом Март, на изложбама СЛУЈ-а... Излаже у иностранству – Париз, Антверпен, Венеција, Лондон... Награде: награда града Загреба за мапу литографије у боји, Загреб (1958), Сребрна плакета, Фаенза (1963), награда Плави салон, Задар (1964), I награда Југословенске ликовне јесени за акварел, Сомбор (1964), IV загребачка изложба југословенске графике, Загреб (1966), Бијенале акварела Југославије, Плакета *Слава Рашкој*, Карловац (1985).

кат. бр. 27

САМУРОВИЋ СВЕТОЗАР

(Бијељина, 1928 – Београд, 2001)

Правник по струци, аутодидакт у сликарству. Био је члан групе *Медиала*. Радио је у ЗЗСК-е у Београду (1956-1969), а потом у Секретаријату Министарства културе до одласка у пензију (1988). Први пут је

самостално излагао 1956. Самосталне изложбе: слике и графике, Београд (1961), са Р. Дамњановићем и Б. Протићем, Београд (1962), изложба осам сликара (Ћелић, Јордан, Прица, Самуровић, Слана, Шохај, Шубић), Дубровник (1962), Галерија Коларчевог Народног универзитета, Београд (1965), Галерија Графичког колектива, Београд, (1974), на ретроспективи (1969), мали салон Народног музеја, Крагујевац (1980), Ваљево и Бијељини (1991). Учествовао је на бројним колективним изложбама са УЛУС–ом, Графичког колектива, групе Медиала, на I Октобарском салону, на I, II и III тријеналу ликовних уметности у Београду, Салону *61* на Ријеци (1961), Меморијалу *Надежде Петровић* у Чачку. У иностранству излагао је у Пољској (1958), Париз (1961), Ослу (1962), у Венецији (1962), Шведској (1963), Александрији (1968), изложба Медиале у Бечу (1970), Солун (1977), Букурешт (19980), Женева (1982). Од 1985. излагао је и као члан Српског уметничког друштва *Лада*.

кат. бр. 42

СТАНИЋ ДЕСАНКА

(Табановић (Шабац), 1922 – Београд, 2001)

Академију ликовних уметности завршила (1950) у Београду, у класи професора Михајла Петрова, Милана Милутиновића и Недељка Гвозденовића. Сликање и конзервацију фресака учила је код професора Јарослава Кратине. Повремено радила на конзервацији наших средњовековних споменика. Прву самосталну изложбу приредила је у Београду (1953), касније и у Трстенику, Новом Саду на Трибини младих, Ваљеву, Шапцу, Земуну, Костолцу, Обреновцу, Аранђеловцу. Учествовала је и на многобројним заједничким изложбама са члановима УЛУС-а. Боравила је око годину и по дана у Египту као стипендиста египатске владе (1970. и 1971). У току студија у Египту је приредила три изложбе својих радова, две у Каиру и једну у Луксору.

кат. бр. 29

СТАНКОВИЋ МИЛИЋ (МИЛИЋ ОД МАЧВЕ)

(Мачвански Белотић, 1934 - Београд, 2000)

Уписује Архитектонски факултет и паралелно Академију ликовних уметности у Београду на којој дипломира (1959). Студијски се усавршавао у Паризу и Риму (1964 и 1965). Прву самосталну изложбу је приредио (1959) у Београду, а прву самосталну у иностранству у Женеви (1964). Био је редовни члан УЛУС –а од 1960. У периоду од 1964-1965. живео је и радио у Паризу, Београду, Бриселу, Белотићу, затим на Златибору и на Пиросу. Био је један од тринаест чланова групе Медијала, основане 1956. Бавио се и вајарством, архитектуром и писањем. Излагао је у великом броју градова у земљи и иностранству: у Београду, Шапцу, Белотићу, Карловцу, Бродићу (воденица на Дрини), Новом Саду, Скопљу, Загребу, Сарајеву, Чачку, Нишу, Косову, манастиру Милешеви, Ариљу, Златибору, Ријеци, Светом Стефану, Женеви, Бечу, Паризу, Бриселу, Антверпену, Кијеву, Тунису, Дизелдорфу, Њујорку, Прагу, Брну, Братислави, Москви... Колективно је излагао на изложбама УЛУС-а, групе Медиала, на Бијеналу младих у Ријеци, са Ладом, на Октобарском салону, на Тријеналу ликовних уметности у Београду, Нови облици надреализма и релационизма у Београду (1962), Сан и машта у Пожаревцу, (1962), на II Медитеранском бијеналу у Александрији као и изложба *Фантасмагие*, Брисел (1962) итд.

кат. бр. 43

СТЕВАНОВИЋ ТОДОР

(Залужје, код Лесковца, 1937-)

Завршио је студије сликарства (1963) на Академији ликовних уметности у Београду, у класи проф. Ђорђа Андрејевића Куна, на којој је и магистрирао (1967) код проф. Недељка Гвозденовића. Осим сликарством, бави се и графиком, цртежом, мозаиком, ликовном критиком, теоријом уметности. Члан је УЛУС-а, *Лада* и УКС-а. Био је представник Југославије на Венецијанском бијеналу (1999). Редован је члан Српске Академије наука и уметности од 2012. Редовно излаже од 1956. и учествује на ликовним смотрама од 1959. код нас и у иностранству. Самосталне изложбе у Београду (око 20 пута) и у већем броју градова бивше Југославије. Излаже и у иностранству: Штокхолм, Праг, Сора-Данска, Гутерслох-Немачка, Њујорк... Добитник је више од

двадесет награда: I награде за цртеж на изложби Универзитета, Београд (1958), награде II изложбе југословенског портрета – Тузла (1971), *Златног пера Београд (1984),* откупне награде *Кабинета ЈАЗУ* на *IX тријеналу савременог југословенског цртежа - Ликовна јесен,* Сомбор (1989), откупне награде на изложби *Инспирација уметника* – Београд (1993), Гран при награде на изложби *Цртеж и мала пластика* – Београд (1995), награда *ЛАДЕ* на изложби поводом сто година удружења – Београд (2005) итд.
кат. бр. 44

ТАРНОВСКА ТАЊА
(Книн, 1934 – Београд,2008)
Завршила је Академију ликовних уметности и специјални течај у Београду (1959) код професора Зоре Петровић и Недељка Гвозденовића. Годину дана провела је на Државној уметничкој Академији у Амстердаму (1961-1962), код професора Otta B. De Kat. Сликање тканина техником *batik* специјализирала је у Индији, у *Veavers servise centres* у Бомбају (1967-1969), изучавајући истовремено и индијску уметност. Бави се сликарством, графиком и таписеријом. Студијска путовања: Италија, Француска, Холандија и Белгија. Самосталне изложбе: Београд (1960, 1961, 1964), Сплит (1962), Амстердам (1965), Загреб, Сомбор, Задар, Шибеник, Врање, Париз. Колективне изложбе: Београд (1957), Загреб (1958), Бања Лука (1960), Београд (1961), *Народноослободилачка борба у делима ликовних уметника,* Подгорица и Амстердам (1962), Октобарски салон (1963, 1964. и 1965), Бијенале младих у Ријеци (1964), Љубљана (1964). Награде: стручног жирија и награда публике у Словенградецу (1972).

ТАТАР ВОЈО
(Његуши, Цетиње, 1933 -)
Сликарско образовање је стекао у Уметничкој школи у Херцег Новом и на Академији ликовних уметности у Загребу. Студијски је боравио (1956. и 1963) у Италији. Поред сликарства бавио се и скулптуром, а једно време и филмском сценографијом у Ловћен филму. Први пут самостално излаже на Цетињу (1954) и од тада осамнаест пута самостално и преко двестотине пута колективно у земљи и иностранству. Самосталне изложбе: на Цетињу (1954, 1957, 1970), у Скопљу (1959 и 1962), Загребу и Подгорици (1963), Београду (1965, 1994), Сомбору (1974), Нишу (1984), Новом Саду (1986), Котору и Загребу (1989), Колашину (2004), Херцег Новом (Игалом)... Учествовао је на више колективних изложби у оквиру УЛУЦГ-е, УЛУС-а и Подружнице за Војводину. У иностранство излагао је у: (Бари, Рим, Париз, Штокхолм, Осло, Копенхаген, Москва, Минск, Александрија, Никозија...). Учествовао је у раду и на изложбама сликарских колонија у Бачкој Тополи, Сићеву... Добитник је више награда и признања међу којима и Тринаестојулске награде Републике Црне Горе.
кат. бр. 10

ТОДОРИЋ ВОЈИСЛАВ
(Бања Лука, 1933 – Београд, 2008)
Завршио је Академију ликовних уметности (1956) у Београду, две године касније (1958) специјализирао је у класи проф. Недељка Гвозденовића. Био је професор Факултета ликовних уметности и проректор Универзитета уметности у Београду. Постаје члан УЛУС-а 1956. Исте године приредио је и своју прву самосталну изложбу у Графичком колективу, где је излагао графике. Самосталне изложбе: Рудпо (1953, 1956, 1961), Београд (1965), Самедеревска Паланка (1965), Бања Лука (1966), Земун (1977), Луцерн у Швајцарској (1982)... Колективно је излагао на бројним изложбама у земљи и иностранству: редовно је излагао на свим УЛУС-овим изложбама од 1956, са Југословенском графиком излагао је у Родезији, Москви, Лењинграду, Минхену... Био је учесник изложбе *Ликовне колоније Сићево* (1964), излагао на Бијеналу у Александрији и мајском салону у Паризу... Награде: УЛУС -ова награда за сликарство (1964), награда на изложби Ликовне колоније Сићево (1964), награда Златна палета (1965). Добитник је две мале плакете Универзитета уметности у Београду као и једне Велике плакете Универзитета у Београду итд.
кат. бр. 11, 12, 67

ТОДОРОВИЋ ВЛАДИМИР

(Мијатовац, 1932 – Београд, 2005)

Завршио је Академију примењених уметности у Београду (1962), код проф. Винка Грдана. Као стипендиста француске владе боравио је у Паризу (1965/66) на *Ecole Nationale Superiure des Arts dekoratifs* ради усавршавања у зидном сликарству. Био је професор и доцент Факултета примењених уметности у Београду. Излаже од 1956. године. Реализовао је преко двадесет радова у јавним објектима у техници зидног сликарства, најчешће у мозаику и витражу. Самосталне изложбе приредио је у Паризу, Новом Саду, Београду, Нишу, Мостару, Сарајеву, Зајачару, Краљеву, Ужице, Ћуприји... Награде: II награда за сликарску композицију у Дому омладине, Београд (1963), I награда за Првомајски плакат (1965), I награда за конгресни плакат и I награда за плакат Дана младости (1969), Прва награда на конкурсу за мозаик у хотелу *Путник* - Крагујевац (1971), Велика награда Мајског салона за мозаик у Дому културе у Ражњу (1976), годишња награда – УЛУПУ-ти Србије (1995), једна од шест равноправних награда на југословенском конкурсу за ликовно решење у метро станици *Вуков споменик* у Београду (1992).

кат. бр. 68

ТОДОРОВИЋ ВЛАДИСЛАВ – ШИЉА

(Крушевац, 1933 – Београд, 1988)

Завршио је Академију ликовних уметности у Београду (1959) у класи професора Н. Гвозденовића. На истој Академији похађао је и специјални течај (1961). Боравио је на студијским путовањима у Италији, Француској, Аустрији, Немачкој и Холандији. Самосталне изложбе: са Б. Протићем и З. Павловићем у Београду (1961), са Б. Филиповићем у Београду (1963), са Вуласом и Тркуљом у Љубљани (1965), Ниш (1967), Београд (1968, 1972), Нови Пазар, (1985), Београд (1995). Редовно излаже са УЛУС-ом, на Октобарском салону, у Модерној галерији ЈАЗУ, Загреб (1963/4), у Галерији Поклон збирка Рајка Мамузића, Нови Сад, (2010)... Неке од значајнијих изложби: *Енформел младих сликара*, Београд (1962), *Југословенско сликарство VI деценије*, МСУ-ти, Београд (1980), Камерна изложба *Портрета лозе Немањића,* Београд (1985), *Од историјског енформела до постмодернистичког неоенформела*, Вујичић колекција, Галерија *Рајка Мамузића* (2010). У иностранству је излагао у: Будимпешти (1973), Лугану (1979), Минхену (1983)... Награђен је на III бијеналу младих у Ријеци (1964), награде сликарске колоније Сићево (1964), награда на УЛУС-овој изложби *Светови и маште* у Београду (1965), откупне награда на VII међународној изложби у Бања Луци (1966), награда за цртеж XXIV Октобарског салона (1986).

кат. бр. 13, 30, 31

ФИЛИПОВИЋ БРАНКО – ФИЛО

(Цетиње, 1924 – Београд, 1997)

Завршио је Уметничку школу у Херцег Новом (1950) у класи професора М. Кујачића (претходно је похађао Уметичку школу на Цетињу, код проф. П. Лубарде и ШПУ-ти у Београду). АЛУ-ти и специјални течај завршио је у Београду (1955), код професора М. Милуновића. Похађао Академију *Di Bele Arti* у Риму. Ишао је на студијска путовања у Француској и Италији. Излагао је у свим значајнијим светским градовима. Као представник Црне Горе учествовао је на Венецијанском бијеналу. Бави се мозаиком. Био је члан Галерије *Penelope, Rive Gauche* и *Lambert.* Први пут самостално излаже на V изложби ЛУЦГ-ре (1950). Самосталне изложбе приредио је: са М. Рибником и М. Маскарелијем на Цетињу (1955), са А. Пријићем и Д. Ђуровићем у Београду (1960), са В. Тодоровићем у Београду (1965), са С. Лукетићем у Титограду (1964), Бриселу и Бечу (1965), Рим (1966), Париз (1968), Будва (1975), Титоград и Цетиње (1975), Љубљана (1987), XLIV бијенале у Венецији (1990), Нови Сад (2004). Колективно је излагао на изложбама: УЛУЦГ, УЛУС, СЛУЈ, ТРОЈЦА, Октобарског салона, Салона у Ријеци, Бијенала у Александрији, Њујорку, Каиру, Риму...). Филови радови били су уврштени у изложбе од изузетне важности за уметност ових простора.

кат. бр. 32

ХАЏИНИКОЛОВ ТОДОР

(Пазарџик-Бугарска, 1920 - Софија,1999)

Завршио Уметничку академију у Софији, у класи професора Николе Маринова и Бориса Митева. Приредио је дванаест самосталних изложби.

Излагао у Будимпешти, Москви, Букурешту и на изложбама Удружења ликовних уметника Бугарске. Његове слике налазе се у Енглеској, САД, Бразилу, Немачкој. Радио је и као уметник – сценограф у бугарској кинематографији.
кат. бр. 59

ХРУШКОВЕЦ ТОМИСЛАВ
(Нови Сад, 1934 - Загреб, 1999)
Дипломирао је биологију на Природнословно-математичком факултету у Загребу (1961). Аутодидакт, крајем педесетих година XX века, ствара своје скулптуре мањих формата у дрвету (1959), а крајем шездесетих година XX века сарадник је у мајсторској радионици В. Радауша. Сликарством се бави од 1957. Студијски је боравио у СССР. Био је члан УЛУХ-а од 1961. Осим у Загребу, самосталне изложбе имао на простору целе СФРЈ, али и у СССР, Загреб (1959), Ријека (1962), Задар (1964), са песником А. Стамећем, Загреб (1964), Суботица (1965), Нови Сад (1965), Дубровник (1965), град Кокчетав, Казанска, СССР, (1965), Кутина (1966), са песником В. Готовцем у Скопљу (1966)... Редовно излаже на колективним изложбама УЛУХ-а, Салон`*61* и Салон`*63*, Салон у Ријеци, *Загребачки млади сликари*, Ниш (1964), Хрушковец, Познановић, Седеј, Загреб (1965), IV Југословенска ликовна јесен Суботица - Љубљана, (1965), V Анале Пореч (1964. и 1965), Галић, Дремпетић, Хрушковац, Опатија (1965).... Са групом загребачких сликара (Дремпетић и Кудуз) учествовао је на изложби поклона хрватских уметника пострадалом Скопљу (1965)... Учесник је сликарских колонија у Сићеву, Сенти, Струмици и Бачкој Тополи. Осим сликарства, бавио се и ликовном критиком, а писао је и поезију.
кат. бр. 14

ХУМЕК ГАБРИЈЕЛ
(Бохињска Бистрица, 1907 – 1993).
Студирао је сликарство две године (1937-1939) на Академији у Кракову у Пољској, једну годину (1940-1941) на Академији у Загребу, код професора Бецића, две године (1945-1947) на Академији у Љубљани где је у класи професора Г. А. Коса дипломирао. Студијски је путовао у Италију и Пољску. Прву самосталну изложбу је приредио у Љубљани (1949). Самостално је још излагао у Љубљани, Крању, Новом Месту, Костањевици на Крки, Камнику, Кочевљу, а колективно сваке године на изложби Друштва ликовних уметника Словеније. Добитник је откупне награде *Eh tempore* (1980) у Пирану.
кат. бр.86

ЧЕМЕРИКИЋ СИМА
(Призрен, 1906 - Ниш, 1973)
Сликарство је учио у Државној уметничкој школи у Београду (1924-1929), код професора Бете Вукановић, Љубомира Ивановића, Милана Миловановића, а краће време и код Петра Добровића. Након дипломирања један период борави у Венецији. По повратку из Италије почиње да ради као наставник цртања у Великој медреси у Скопљу (1931). Био је члан УЛУ-ка Вардарске бановине (1932). После капитулације земље (1941) прелази у Ниш и ту остаје до краја свог живота. Наставља да ради као професор цртања (1945-1951) у Првој мушкој гимназији, а у Школи за примењену уметност (1951) предавао је анатомију, цртање, орнаментику и декоративно писмо. У истој школи постављен је за директора (1953 - 1959). Самосталне изложбе приређене су му у Нишу 1978. и 1997. ретроспектива. Колективно је излагао на VII изложби УЛУ-ка Вардарске бановине (највероватније) и на изложби Друштва пријатеља уметности Јефимија (1932) у Скопљу и у Прагу (пре рата). Био је активан члан Друштва ликовних уметника Ниша, редовно се појављивао на свим годишњим изложбама и на изложби Уметничке колоније Сићево (1968).
кат. бр. 70

ЧВОРОВИЋ СЛАВОЉУБ
(Крушевац, 1934 – Београд, 2011)
Завршио је Академију ликовних уметности (1960) и специјални течај (1962) на сликарском одсеку код проф. Н. Гвозденовића у Београду. Факултативно је студирао и графику код проф. Б. Карановића у Београду. Специјализирао је графику (1964-1965) на Високој националној школи за архитектуру и декоративно

сликарство у класи проф. S. Creuz у Бриселу. Студијски је путовао у Италију, Француску, Енглеску, Холандију. Био је редовни професор ФЛУ-ти у Београду (1972-1998). Самостално је излагао у свим већим градовима Југославије, као и у иностранству: Беч, Краков, Брисел, Пољска, Аустралија, Словењградец, Братислава, Катанија, Италија, Париз, Норвешка, Немачка, Анкара. Добитник је многобројних награда и признања, међу којима су: награда за графику на изложби УЛУС `65 у Београду, награда ГСЛУ-ти у Новом Саду (1967), награда Уметничке колоније у Ечки (1969), награда на Међународној изложби графике у Катанији, награда за креацију позоришних лутака у Београду (1971), награда за графику на Октобарском салону у Београду (1972), Велика повеља ФЛУ-ти (1978) итд.

кат. бр. 60, 69

ШЕЈКА ЛЕОНИД

(Београд,1932 – Београд, 1970)

Завршио је Архитектонски факултет (1960) у Београду. Сликарством се бави од 1950. године. Први пут је излагао 1953, а прву самосталну изложбу је приредио у београдској галерији Графичког колектива (1958). Ретроспективна изложба приређена му је у Београду (1972). Био је један од оснивача и теоретичара уметничке групе Медијала (1957) на чијим изложбама је учествовао до 1970. године. Од 1961. члан је УЛУС-а. Доста је путовао: Минхен, Салцбург и Берн (1967), Цирих, Берн, Париз (1968), а путовао је и у Енглеску и Холандију. Поред сликарства бавио се и вајарством, илустрацијом и сценографијом. Приредио је дванаесет самосталних изложби од којих: са Драганом Лубардом у Београду (1958), са Миром Главуртићем у Цириху (1968), у Минхену, Базелу, Берну... Колективно је излагао на изложбама са УЛУС–ом, групом *Медијала*, на Бијеналу младих, Октобарском салону, на изложбама надреализма, у иностранству на Медитеранском бијеналу у Александрији, Међународној изложби акварела у Бруклину и многим репрезентативним изложбама југословенске уметности (Рим, Брно, Праг, Франкфурт, Леверкузен). Добио је награду Нолита за *Трактат о сликарству* (1965).

кат. бр. 45

ШИПЕК ХЕЛЕНА

(Загреб, 1940 -)

Сликарство је студирала на Академији ликовних умјетности у Загребу (1963) у класи проф. Отона Поструж ника, исте године дипломирала је у класи проф. Марина Тартаље. Радила је као ликовни педагог у Десетој београдској гимназији, као илустратор и конзерватор. Члан УЛУХ–а постаје 1963. године, а члан УЛУС–а 1974. Приредила је преко двадесет самосталних изложби, од којих осам у Хрватској, као и у другим републикама СФРЈ. Учествовала је на више од двеста колективних изложби. Колективно је излагала од 1964. године на редовним изложбама УЛУХ–а, а од 1974. на изложбама УЛУС–а (Загреб, Београд, Љубљана, Тузла, Суботица, Пиран, Пореч, Земун, Пирот, Скопље). Добила је награду на изложби Нови Београд у делима ликовних уметника (1979).

кат. бр. 87

ШОТРА МИЛЕНА

(Пјешивац (Херцеговина), 1909 – Београд, 2012)

Сликарство је учила код Петра Добровића (Београд), у атељеу Андре Лота (Париз) и на приватној академији Архипенка Александра (Њујорк). Као стипендиста *Traphagen school* у Њујорку учи костимографију. Студијски је путовала у Француску, Италију, Турску, САД, Енглеску, Канаду, Белгију, Совјетски Савез, Грчку, Либију, Швајцарску, Шведску, Шпанију, Аустрију. Један је од оснивача групе београдских уметника *Осми март*. Једно време бавила се и новинарством у агенцији ТАНЈУГ у Београду (организовала је прву Титову конференцију за стране новинаре). На Цетињу је завештала своје слике као легат. Самостално је излагала: у Сомерстату (САД), Београду, Херцег Новом, Титограду, Мостару и другим већим градовима СФРЈ. Колективно је излагала као члан УЛУ-ка Питсбурга (САД), на групним изложбама током и непосредно после II св. рата. Учествовала је и на бројним изложбама са УЛУС–а, УЛУЦГ–а и УЛУБиХ–а, групном *Осми март* затим изложбама уметничких колонија (Прилеп, Почитељ, Сићево), као и са уметницима Боке Которске (Београд, Сарајево, Мостар, Тузла, Приштина, Требиње, Столац...).

кат. бр. 88

„тишина се у овим брдима скамењује...“

Добривоје Јевтић,
„Пејзажи као стање духа“
(записано у Сићеву и сићевачкој клисури 1970.)

Поводи...

IU JE POGINO
BATALJON CES
CRVENA KRV
JE PROCVETA
LA KROZ SNE
ZNI POKROV

Данашња ликовна колонија у Сићеву[1]

Подстакнута успоменом на боравак Надежде Петровић и групе сликара пре скоро шест деценија, у Сићеву, идеја о настављању ове започете традиције, формирањем једне савремене колоније у овом крају, живи и развија се већ неколико година међу културним радницима нашега града.

Сићевачка колонија има општејугословенски карактер, чиме се одређује и један од њених циљева: окупљање уметника из свих република.

Она се на самом почетку није оријентисала према појединим ликовним схватањима и концепцијама, већ је окупила проверене вредности настојећи да се уметничка дела створена у овој колонији, без обзира којим су језиком изражена и ком правцу припадају, приближе публици и успоставе тако неопходан и трајан контакт.

Од колоније треба очекивати да се организованим условима за ликовно стваралаштво постане наредних година значајан центар савремене југословенске уметности, што ће несумњиво афирмисати и још једном потврдити уверење да се и ван великих ликових центара може одвијати богата и пуна уметничка активност, а да је средиште једне уметности тамо где су омогућени потребни услови и где настаје права уметност.

Град домаћин Колоније нема богату традицију у овај области. Многа наслеђа прошлости духовне природе још увек нису превазиђена, док његов динамичан привредни развој само још више истиче несклад између развоја материјалних и духовних вредности. Због тога захтеви за бржом културном еманципацијом средине постају све изразитији и озбиљнији. Податак да у граду активно и успешно делује више културних институција, уметничких друштава, да град има афирмисана позоришта, галерију и тако даље, свакако је значајно, али потребе тако брзо расту да су нове форме у области културне активности неопходне и оправдане.

Активност колоније ће вероватно попунити приметну празнину у ликовном животу јер досадашњи напори и постигнути резултати у овој грани уметности неадекватни су нараслим потребама културне средине Ниша.

Драган Костић, академски сликар и
дугогодишњи проф. Уметничке школе
Ђорђе Крстић у Нишу

1 Уводни текст првог каталога, *Сликарска колонија Сићево* из 1964. године.

Изронила река понорница

...Обнављање рада Колоније у Сићеву средином шездесетих година, било је путовање с неизвесним исходом. Ликовна колонија у Сићеву, покренута 1905. године, била је као река понорница, да би обнављењем изронила и коначно пронашла свој ток...

Развој и раст Колоније пратим готово од њеног обнављања 1964. године, најпре као ђак Уметничке школе, затим као студент Академије, а касније и као сликар који је више пута учествовао у њеном раду и креирању програма. Наиме, обнављање рада Колоније у Сићеву, средином шездесетих година, било је путовање са неизвесним исходом. Покренута 1905. Колонија је била кратког даха, јер је рат учинио да као река понорница усахне, а о њој је остало само једно сликарско предање, прича Анђелковић.

Међутим, ликовни живот Ниша средином шездесетих година, поприма другачији дух. Дотадашњи скромни ликовни живот града почео је да поприма европски карактер.

Године 1964. однекуд је изронила она усахла понорница. Те године, водећи енформел бојио је дух Колоније. Српско савремено сликарство се укључује у модерне европске токове, а стара идеја, добила је ново значење. Те године у Колонији, утемељеној на југословенској идеји, окупили су се сликари скоро из свих значајнијих културних центара. Убрзо, Сићевачка колонија, обнављањем Надеждине идеје о сликању у пленеру, постаје узор, а својим примером створила је низ колонија. Међутим, не искључујући другачија сликарска убеђења, станишта су мењана док коначно није пронађено оно право, које памти Надежду и њене истомишљенике.

Прошло је много година од обнављања Колоније, док се није дошло до коначног решења станишта Колоније.

Све је почело у хотелу на улазу у Клисуру, сећа се Анђелковић. Ту је био први атеље, затим почетком седамдесетих година, станиште Колоније је код манастира Св. Богородица, на левој обали Нишаве, да би се коначно 1974. године покренула идеја о обнављању бивше зграде основне школе некадашње боравиште Надежде Петровић.[1] Данашњу зграду Колоније сматрам коначним решењем уз догрању графичког и вајарског атељеа за које се залажем већ дуже време. Такође, сматрам да треба пронаћи нове садржаје како би Колонија *жива* током целе године, где би сликари уз разумну надокнаду за коришћење штафелаја и простора, могли да сликају преко целе године.

Мирослав Анђелковић, академски сликар,
проф. Факултета примењених уметности у Београду

1 Мирослав Анђелковић, *Народне новине*, 17. август 1995.

ПАЗАР[1]

Када сам први пут видео сликаре, госте чувене Сићевачке клисуре, првих година по њеном обнављању, сматрао сам да су то нарочити људи, који собом носе мале тајне блокове у које уписују важне разлоге и закључке из тајног разговора са природом - камењем, бубама и презрелим травама каснога лета.

Сликари су долазили и враћали се у Београд, Загреб, Сарајево, Столац, Титоград. Домаћини, нишки сликари, били су тада, што се данас са неверицом прича, млади људи који су полутајно указивали ко је ко од гостију. Енформелиста, пејзажиста Лубардин епигон, анонимус (први пут га видимо) или, далеко било – „тај много пије“.

То је углавном био једноставан и дружељубив свет, са којима смо се врло брзо спријатељили.

Долазили су многи.

Долазио је кракати Фрањо Ликар из Босне, који је изгледао као да је његова пуковија малочас положила стрељиво негде у Буковини или Галицији. Убеђени маоиста, трошио је у огромним количинама углавном црвену боју. Урођену лењост, прикривао је честим гласним изјавама (нарочито ако је требало пењати се по камењу клисуре) да је он „кронично блазиран“, јер је још као дете прескакао Арарат, а тек Јахорину! Радо се сећао старога шерета. Исмета Мујезиновића, који је говорио да његовом, Фрањином презимену, недостаје слово „с“ како би постао (С)ликар.

Из Загреба, једног летњег дана, пристигао је Василије Јордан, носећи велики куфер са претинцем у који је стрпао Миљенка Станчића и Крлежу, да их после аграмерског сплина и славонских мокрих магли, огреје на аркадијском сунцу Понишавља. Радо нам је откривао како се справља тужна боја ожујске меланколије: хромова жута, паришко модра и малко краплака.

Кондотијер Мантове у улози Марија Маскарелија је долазио увек у друштву Ксеније Дивјак, која је радо препоручивала своје француско „р“ и брижно надгледала своје ефебе и харлекине.

Дошао је и Бошко Карановић, отежао од брига. Као пролећном сунцу обрадовао се нашем оцу, који му је одмах помогао да се реши дилеме и бриге: да ли је чика Љуба Давидовић погрешио када се захваљивао Кости Куманудију на даљој сарадњи у корист Перчеца и Прибићевића? Н И Ј Е, радосно су закључили убеђени да ни један камен чврсте чика Љубине владе неће померити Пашић, а камоли Радић. Радосно су наставили са радом на реформи кабинета чика Љубе Давидовића.
Разни људи, разне и наваде...

Миодраг Анђелковић Даја,
академски сликар

1 Миодраг Даја Анђелковић, *Сећање као узгредна појава* (скице за божанствену доколицу), Нишки културни центар, Ниш, 2011.

Небо над Сићевом

Поводом 50 година континуираног рада сликарске колоније

Прошло је много година од тренутка када сам се, закинувши од конзерваторских радова на фрескама и још са мирисима балзама и терпентина сачињеног од студеничких борова у носу и свакој ћелији тада крхког тијела, запутио у прву сликарску колонију. Сликарски атељеи чинили су до тада цијели мој живот, али изазов пленера и старијих око мене био је веома примамљив.

Већ тада ми је било јасно да сликарски живот у настајању чини низ компонената, што се касније и показало, али све док нисам додирнуо у зрелим годинама и деструкцију, уништење и таворење, и све остало што је могло да изобрази моју личност, вријеме, простор, прошлост, те и садашњост, нисам могао да рачунам да се крећем по здравој подлози за сликара. Знао сам да се крећем по истој подлози по којој су газили ваљани прије мене, али то још није било довољно, како с њима наћи ријеч и одговорити на питања која би ми тад била важна. Остало је само призивање свега што се могло призвати, те се већ тада отиснух у имагинацију, захваљујући којој и данас општим са свијетовима, и тражим одговоре у простору невидљивог.

Данас, кад послије педесет година стадох на исту земљу, било ми је много тога јасније, али и ближе, и знам да је све оно кроз шта сам пролазио, губио или налазио све оно што сам тражио, указаше ми се сјени претходника, с којима сам имао свој пређутни дијалог. Хоћу да вјерујем да небо памти и биљежи разлоге, данас већ дубоке космологије, који су се и тада, као и данас, баштинили у нишком Толеду, и гдје стрми пут води у само небо, па колико ко добаци.

Сићево 2014. чини сасвим сигурно сву ону антропологију простора која је уклетима сасвим довољна да настане нешто друго. И сасвим податна да настане нешто ново!

Сви они, на запитаност Центра за савремену уметност можете ли доћи одговорише потврдно, да ли зато што је то јубилеј или из само њима знаних разлога, направише такву породицу, да се, вјерујем, то дуго неће срести, али ће се задуго препричавати.

Није томе помогао пројекат министарства, да виде откуда и зашто Србијом дивља толико колонија, да ли оне праве услугу умјетничком стваралаштву или не, гдје је ту цијена умјетничког дјела, и стотине питања која сежу у образовање, културу или све оне облике организованог живота даровитог народа, чији само лични чин доводи до тога да данас град Ниш са разлогом чини напоре да нађе простора за хиљаду слика насталих у добро вођеној дјелатности, гдје лични чин неће остати усамљен. Најбољи у овом граду на томе свесрдно раде, а мени остаје само вјеровање да ће, послије педесет година, остати записано да намјерник у граду на Нишави може видјети и дјела настала у периоду од педесет година.

У Београду, октобра, 2014.

Здравко Вајагић, академски сликар,
учесник Колоније 1967. и 2014. године.

Избор из библиографије

Литература

Summary

Избор из библиографије

- В. Р. Петковић, *Изложба југословенске уметничке колоније у згради Народног музеја, Нова искра,* бр. 2, књ. IX, 1907.
- Изложба *Југословенске уметничке колоније, Бранково коло,* књ. 7, Сремски Карловци, 1907.
- *Изложба југословенске колоније, Вечерње новости*, 7. II. 1907.
- Мирољуб Алексић, *Пленум Друштва ликовних уметника Ниша, Нродне новине,* Ниш, 8. 11. 1952.
- Срећко Тариташ, *Прва југословенска сликарска колонија у Сићеву*, *Народне новине,* 18. септембар 1962.
- *Почиње рад ликовне колоније, Надежда Петровић, Народне новине*, Ниш 27. јун, 1964.
- *Сликарска колонија у Сићеву, Политика,* 3. јул, 1964.
- Срећко Тариташ, *Скуп југословенских сликара, Народне новине,* Ниш, 1. август, 1964.
- Драгољуб Јанковић, *Даље ширење интересовања за ликовну уметност, Народне новине,* Ниш, 22. август, 1964.
- Тихомир Нешић, *Сићево `64, Народне новине*, 17. октобар, 1964.
- Драгољуб Јанковић, *Ликовна колонија у Сићеву радиће и ове године, Народне новине*, Ниш, 27. март, 1965.
- Видосав Петровић, *Сликари и критичари прихватају позив*, Народне новине, 3. јул, 1965.
- J.T. *Сликри гости сеоских домаћина, Политика,* Београд, 8. јул, 1965.
- Тихомир Нешић, *Сликари одушевљени клисуром и гостопримством, Народне новине*, 7. август, 1965.
- Видосав Петровић, *Изложба слика Сићево `65,* 16. октобар, 1965.
- Д. J. *Награђени радови учесника ликовне колоније у Сићеву*, *Политика,* 10. октобра 1965.
- Видосав Петровић, *Колонија стваралаца разних схватања, праваца, израза, Народне новине*, Ниш, 8. 12. 1965.
- Видосав) Петровић, *Данас седница уметничког савета, Народне новине,* 2. април, 1966.
- Видосав Петровић, *Уметници надреалистичко-фантастичног смера, Народне новине*, 9. април 1966.
- Видосав Петровић, *Међу сликарима сићевачке колоније - Експлозија у клисури, Народне новине,* 16. јул, 1966.
- *Дела колоније Сићево `66 у продајном салону, Народне новине*, 23. јул, 1966.
- Војислав Девић, *Сићево `66*, *Народне новине,* 15. октобар, 1966.
- Вице Петровић, *Ликовни живот Ниша улази у кризу,* Народне новине, 29. октобар, 1966.
- Срећко Тариташ, *Сутра почиње рад Ликовна колонија Сићево 67 - Међународни скуп сликара, Народне новине,* 15. јул, 1967.
- Димитрије Миленковић, *У сићевачкој колонији међу сликарима - Боје и камен, Народне новине*, 22. јул, 1967.
- Војислав Девић, *Народне новине,* 28. октобар, 1967.
- *И ове године Ликовна колонија од 16. до 31. јуја*, *Народне новине*, 31. мај, 1968.
- Тихомир Нешић, *Завршила рад Ликовна колонија-Клисура-извор инспирација*, *Народне новине,* 2. август, 1968.
- Војислав Девић, *Изложба Сићево `68, Народне новине*, 25. октоба, 1968.
- *Три разноврсне изложбе, Политика,* 21.02.1969.
- Тихомир Нешић, *Сликари у Сићевачкој колонији-Разгледнице са одушевљењем*, *Народне новине*, 25 јул, 1969.
- Драгољуб Јанковић, *Изложба учесника Ликовне колоније у Сићеву,* Политика, Београд, 17. октобар, 1969.
- Војислав Девић, *Ликовна колонија Сићево 1964-1969, Народне новине,* 10. јул, 1970.
- Мирослав Анђелковић, Сећање - *Изронила река понорница, Народне новине,* 17. август, 1995.
- Добривоје Јевтић, *Пејзажи као стање духа,* Нишка бања, 1981.

Литература

- Др. Катарина Амброзић, *Прва Југословенска уметничка колонија,* Зборник радова Народног музеја, Књига прва, 1956/57, Народни музеј, Београд, MCMLVIII.
- Драган Костић, *Сликарска колонија Сићево,* каталог изложбе, Ниш, 1964.
- *Ликовна колонија Сићево,* Народни музеј Ниш, Ниш, каталог изложбе, 1965.
- *Ликовна колонија Сићево*, каталог изложбе, Ниш, 1966.
- *Бијенале 66, IV Бијенале младих,* Модерна галерија Ријека у сарадњи са фондом *Моша Пијаде* у Београду, Ријека, 1966.
- Винко Зламалик, *Томислав Хрушковец,* Галерија уметнина у Сплиту, Сплит, 1966.
- *Ликовна колонија Сићево - изложба слика учесника*, каталог изложбе, Ниш, 1967.
- Зоран Павловић,*Властимир Дискић*, каталог изложбе, Галерија Коларчевог народног универзитета,1968.
- Драгослав Ђорђевић, *Томислав Хрушковец*, каталог изложбе, Галерија КРС, Сомбор, 1968.
- Драгослав Ђорђевић, *Габријел Хумек,* катаког изложбе, Уметничка галерија КРС, Сомбор, 1968.
- *Ликовна колонија Сићево 69,* каталог изложбе, Ниш, 1969.
- *Ликовна колонија Сићево,* каталог изложбе, Уметничка галерија, Ниш, 1969.

- *Југословенска уметност XX века, 1929-1950, Надреализам, социјална уметност,* Музеј савремене уметности, Београд, 1969.
- Војислав Девић, *Градина* бр. 11, Културно просветна заједница Ниш, Ниш, 1969.
- *Југословенска уметност XX века, 1929-1950, Надреализам, социјална уметност,* Музеј савремене уметности, Београд, 1969.
- *Милош Павићевић,* каталог изложбе, Центар за културу- Ликовни салон, Ниш, 1969.
- *Ликовна колонија Сићево*, каталог изложбе, Ниш, 1969.
- *Ликовна колонија Сићево, 1964-1969,* каталог изложбе, Ниш, 1970.
- *Вукица Обрадовић-Драговић, графике,* Галерија графичког колектива у Београду, Београд, 1970.
- Жељко Грум, Јелена Ускоковић, *Никола Рајзер, слике, цртежи, графике, 1943-1972,* Модерна галерија Југословенске академије наука и уметности, Загреб, 1972.
- Лазар Трифуновић, *Српско сликарство 1900-1950,* Нолит, Београд, 1973.
- *Светозар Самуровић*, Галерија графичког колектива, Београд, 1974.
- Наташа Аранђеловић, *Драган Костић*, каталог изложбе, Народни музеј Ниш, Ниш, 1977.
- Славко Јаневски, *Маринковић Љубодраг-Пенкин, 25 години ликовна дејност 1950-1975,* Центар за култура и информација, Скопје, 1976.
- Синиша Вуковић, *Крста Андрејевић*, Савремена кретања, Свеска бр. 54, Културни центар Београда, Београд, 1976.
- Олга Перовић, *Милена Шотра*, Свеска. бр. 61, Савремна кретања, Културни центар Београда, Београд, 1976.
- Катарина Амброзић, *Надежда Петровић (1873 – 1915),* Српска књижевна задруга Југославија публик, Београд, 1978.
- *Славољуб Чворовић*, Ликовна галерија Савременици, Дом културе, Лазаревац, 1978.
- *Танас Луловски*, Музеј савремене уметности у Скопљу, Галерија Видици, Скопље, 1978.
- Љерка Мивка, *Анте Кудуз - слике – колажи - цртежи – графике (1962-1965),* Галерија Спектар, Градски музеј Вараждин, Вараждин, 1980.
- Миодраг Б. Протић, *Југословенска уметност XX века, Југословенско сликарство шесте деценије,* Музеј савремене уметности, Београд, 1980.
- Срето Бошњак, *Мира Јуришић,* каталог изложбе, Галерија Завичајног музеја Ровињ, Ровињ, 1981.
- Срето Бошњак, *Тања Тарновска Метоморфозе* (уљане слике), *Галерија 73* у Београду, Београд, 1981.
- *Нада Пивац*, каталог изложбе, Галерија *Роман Петровић*, Сарајево, 1982.
- Др. Ванда Екл, *Мира Јуришић*, Савремена кретања, свеска бр. 158, Ликовна галерија Културног центра у Београду, Београд, 1982.
- *Танас Луловски*, *Изложба слика и цртежа,* Изложбени салон Дома ЈНА у Загребу, Загреб, 1982.
- Синиша Вуковић, *Томислав Петровић,* Савремена кретања, св. бр. 148, Културни центар Београд, Београд, 1982.
- Драгутин Тошић, *Југословенске уметничке колоније, 1904-1927,* Институт за историју уметности, Филозофски факултет, Београд, 1983.
- *Драган Лубарда, ретроспектива (1957-1983),* Галерија Дома омладине, Титоград, 1983.
- Т. Слободан, С. Сандер, Милан Соларов, *Миливој Николајевић,* Галерија Савремене ликовне уметности, Нови Сад, 1983.
- Огњен Радуловић, *Драган Лубарда,* Галерија *Роман Петровић,* Сарајево, 1984.
- *Милун Митровић, ретроспективна изложба слика,* Галерија Цвијета Зузорић, Београд, 1986.
- Маријан Тршан, *Габријел Хумек*, каталог изложбе, Модерна галерија Љубљана, Љубљана, 1986.
- *Тања Тарновска,* Галерија Коларчевог народног универзитета, Београд, 1986.
- *Десанка Станић, Слике,* Удружење ликовних уметника Србије, Уметнички павиљон *Цвијета Зузорић* Београд, 1986.
- Борис Вижинтин, *Никола Рајзер,* Модерна галерија Долац и Модерна галерија Ријека, Ријека, 1987 .
- Мирољуб Стојановић, *Радомир Антић, Вуку у почаст - азбука*, Галерија УЛУС, Београд, 1987.
- Бранко Кукић, *Леонид Шејка,* Модерна галерија у Ваљеву, Ваљево, 1987.
- М. Шолман, *Анте Кудуз, цртежи,* Сувременици, Модерна галерија у Загребу, Загреб, 1988.
- Стеван Станић, *Чедомир Крстић -слике*, каталог изложбе, Уметнички павиљон Цвијета Зузорић, Београд, 1988.
- Јосип Деполо, *Василије Јордан-Рани период (1956-1971),* Модерна галерија Ваљево, Ваљево, 1988.
- Бела Дуранци, *Уметничке колоније*, НИО Суботичке новине, Суботица, 1989.
- Срето Бошњак, *Бошко Карановић, графике,* каталог изложбе, Галерија Миленко Атанацковић, Бијељина, 1989.
- Милеха Хуседжиновић, *Фрањо Ликар,* ретроспективна изложба, Уметничка галерија Б и Х, Сарајево, 1989.
- Станислав Живковић, *Здравко Вајагић*, каталог изложбе, Галерија УЛУС, Београд, 1991.
- Љубомир Симовић, Миодраг Павловић, Миленко Радовић, Лазар Трифуновић, *Светозар Самуровић, Рани период 1959-1979,* Модерна галерија Ваљево, 1991.
- Љиљана Слијепчевић, *Бранко Миљуш, Графике и цртежи (1955-1993),* Музеј савремене уметности у Београду, Београд, 1993.
- Чедо Вуковић, *Ликовне синтезе Воја Татара,* катлог изложбе, Музеј савремене уметности у Београду, Београд, 1994.
- Градимир Петровић, *изложба слика* (поводом 75. годишњице), каталог изложбе, УЛУС, Београд, 1994.
- Братислав Љубишић, *Ликовна колонија Сићево, 1905-1995*, Дирекција за јавне и градске манифестације - Ниш, Ниш, 1995.
- *Десанка Станић, ретроспективна изложба слика и цртежа 1953-1995,* Уметнички павиљон *Цвијета Зузорић* Београд, Дом културе и спортова Обреновац и Народни музеј Шабац, Шабац, 1995.
- Милан Комненић, *Ксенија Дивјак,*избор из опуса, каталог изложбе, Модерна галерија Ваљево, Ваљево, 1995.

- *Ксенија Дивјак (1924-1995) ретроспективна изложба,* Музеј савремене уметности у Београду, Београд, 1996.
- Јевтић Добривоје, Анђелковић Мирослав, *Драган Костић,* каталог изложбе, Просвета, Ниш, 1997.
- Наташа Дрча, *Сима Чемерикић* (каталог изложбе), Народни музеј Ниш, Ниш, 1997.
- Сретен Петровић, *Јале, избор из циклуса (1960-1998),* Пирот, 1998.
- Срето Бошњак, *Чедомир Крстић (*1923-1988), каталог изложбе, Галерија *Чедомир Крстић,* Пирот, 1999.
- Зоран Гаврић, *Бранко Филиповић-Фило, Радови на папиру (1954-1959),* Центар за савремена уметност у Београду, Београд, 2000.
- Наташа Дрча, *Ликовни уметници Ниша,1945-1970,* каталог збирке, Народни музеј Ниш, Ниш, 2000.
- Тодор Стевановић, *Ја сам Тодор, Галерија 107,* Земун. 2001.
- Ђорђе Кадијевић, *Милић од Мачве - завештање,*Модерна галерија Ваљево, Ваљево, 2002.
- Радмила Влатковић, *Радомир Антић,* Галерија *Чедомир Крстић*, Пирот, 2003.
- *Бранко Миљуш,* Модерна галерија Лазаревац, Дом културе Обреновац и Центар за културу Ковин, Београд, 2003.
  Мр. Тијана Палковљевић, *Миливој Николајевић*, Галерија Матице српске, Нови Сад 2003.
  Лазар Сеферовић, *Омаж - Сјећање на Милену Шотру,* Галерија *Јосип-Бепо Бенковић*, Херцег Нови, 2003/4.
- Наташа Дрча, *Мирољуб Алексић - ретроспектива,* каталог изложбе, Народни музеј Ниш, Ниш, 2004.
- Група аутора: Љубица Миљковић, Милица Тодоровић, Радмила Костић... *Ликовна колонија Сићево 1905-2005,* Галерија савемене ликовне уметности у Нишу, Ниш, 2005.
- *Милан Поповић (1915-1968) у распонима метафизике и надреализма*, Продајна галерија у Београду, Београд, 2005.
- Тијана Палковљевић, *Цветко Лаиновић - слике, линија је разумна,* каталог изложбе, Галерија *Перо, Б*еоград, 2006.
- З. Г. *Зоран Павловић, Рани радови на папиру,* Културни центар, Београд, 2007.
- Зоран Павловић, *слике (1960-2006),* Народни музеј, Зрењанин, 2007.
- Каталог изложбе, *Војо Татар,* Модерна галерија, Будва, 2008.
- *Љубодраг Јанковић-Јале, Покретни празник*, катлог изложбе, Галерија *Дар-Мар,* Београд, 2008.
- Бошко Карановић, *Цртежи из џепног блока,* Галерија графички колектив, Београд, 2008
- Здравко Вучинић, *Монографија-Милан Попо*вић, Београд, 2008.
- Гордана Добрић, *Бранисав Протић, Радови (1956-1966),* Културни центар, Београд, 2008.
- *Марио Маскарели (1918-1996), слике, цртежи и графике*, каталог изложбе, Народни музеј, Зрењанин, 2009.
- Наталија Церовић, *Чедомир Крстић,* Галерија РТС-а, 2009.
- Мара Макарић, *Портрет трајна инспирација уметника,* Народни музеј Ниш, 2009.
- Гордана Добрић, Слободан Ристић, *Владисла Тодоровић-Шиља, радови, 1959-1966,* каталог изложбе, Ликовна галерија културног центра Београда, Београд, 2010.
- Слободан Ристић, *Владислав Шиља, Тодоровић – радови 1959-1966,* Културни центар Београд, Београд, 2010.
- Марковић Каменко, *Неправедно заборављен сликар,* Зборник радова Филозофског факултета у Приштини, 2010.
- Миодраг Даја Анђелковић, *Сећање као узгредна појава-скице за божанствену доколицу,* НКЦ, Ниш, 2011.
- *Енциклопедија Ниша,* Култура, Ниш, 2011.
- Слободан Крстић, *Зорица Костић,* Галерија савремене ликовне уметности, Ниш, 2012.
- Хелена Шипек, *Ретроспективна изложба слика, акварела и цртежа,* каталог изложбе, Уметнички павиљон *Цвијета Зузорић*, 2014.

Summary

The Art Colony of Sićevo[1], during the course of its existence, has evolved into a distinctive event which is inevitably mentioned whenever talking about cultural history of the city of Niš. This year, on the occasion of fifty years anniversary of its restoration (1964-2014), the National Museum in Nis (Department of History of Art) is organizing an exhibition where selected works from the entire fund of the works of art will be exhibited in relation to the first six years of the Art Colony of Sićevo work. The Colony was founded by our great female painter Nadežda Petrović in a distant year 1905, due to which it is the oldest art colony in the Balkans.

Within rich artistic fund of the Niš Museum (Collection of contemporary art) there have been kept eighty eight works of art created in the art colony of Sićevo. Those works of art were created from 1964, when the former colony work was restarted, until 1970, when organization of the Colony and exhibition of works of art was taken over by the newly established Gallery of Contemporary Fine Arts in Niš.

At that time period, the National Museum in Niš, having been the competent institution, was direct organizer of the Colony and traditional autumn exhibitions of donated and purchased works of art of the Colony participants.

During the same period, at the Colony of Sićevo there were sixty participants from all over former Yugoslavia, as well as four participants coming from abroad.

The exhibition will include presentation of artistic works of the painters coming from the former Yugoslavia territories: Branislav Protić, Zoran *Pavlović*, *Vladislav Todorović*, *Branko Filipović*, Milan *Popović*, *Tomislav Hruškovac, Antea Kuduz, Zorislav Drempetić*,*Gradimir Petrović*, *Milića Stanković*, *Ksenija Divjak, Leonid* Šejka*, Mario Maskarelij, Milun Mitrović*, Dragan *Lubarda, Nikolae Rajzer, Radomir Antić, Dragan Kostić*, *Miroljub* Đorđević, *Vasilije Jordan... There will be also presented foreign artists (Kodra Ibrahim,Lulovski Tanas-Tane, Petrov Ivanović - Sergej, Todor Hadžinikolov...).*

The exhibition is dedicated to restoration of the Colony.

1 It is organized in Sićevo village located in Sićevo gorge, 25 km away from Niš.

Садржај

Увод	5
Први сазив Колоније у Сићеву 1905	6
Рад Ликовне колоније у Сићеву (1964–1969)	10
Учесници Ликовне колоније	23
Каталог	25
Биографије уметника	103
Поводи...	123
Избор из библиографије	131
Литература	131
Summary	135

Изложбу помогли:

Овом приликом се захваљујем колегама на несебичној помоћи у прикупљању материјала за овај каталог: Оливери Настић, Наташи Дрчи, Јовану Младеновићу и Тањи Миленковић.